

Naročilna
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 90 Din, za
inozemstvo 100 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2-30, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana tlev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajeva št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Naša politika je vseskozi miroljubna

r Belgrad, 2. jan. (Tel. »Slov.«) Finančni odbor je danes dopoldne in popoldne razpravljajal o proračunu zunanega ministrstva. Seja je bila zelo zanimiva z ozirom na izjave posameznih govornikov, še bolj pa z ozirom na končni odgovor zunanjega ministra, ki je podal smernice naše zunanje politike.

Moj proračun je najboljši zmanjšanje

Najpreje je zunanji minister v kratkem govoru še posebno naglasil, da je njegov proračun od vseh ministrstev najbolj skrajšan. Pri nobenem drugem ministrstvu se ni toliko reduciralo, kakor ravno pri njegovem. Kljub temu je proračun nekoliko večji od lanskega. Povišanje gre samo na račun valutarnih razlik, ki jih zahteva naša diplomatska služba v tujini. Večji del takozvanih zaupnih kreditov se porabi za stalne izdatke v inozemstvu. Če bi se hotela naša politika v zunanjem svetu bolj poglobiti in izvesti, potem bi se moral ta zunanji kredit povečati. Te kredite misli celo povišati, ker je mnenja, da so nujno potrebna tri poslanstva: v Haagu, v latinski Ameriki, najbrže v Buenos Airesu, in Tokiu. Ker je finančni minister odklonil to zahtevo, se niso ti krediti postavili v proračun.

Pribičeviću Korošec ne da miru

Svetozar Pribičević je govoril prvi. V svojem govoru je zahteval ustanovitev odbora za zunanje zadeve. Zatrjeval je, da smo edina država, ki nima odbora za zunanje politične zadeve v skupščini. Zelo obširno je govoril proti nesposobnosti naših diplomatov in proti dispozicijskemu fondu, ki znaša 66.000.000 Din, češ da je ta fond prevelik in da ni zanj dovolj kontrole. Kritiziral je posamezne zunanje politične probleme in zatrjeval, da je Mala antanta premalo agilna in da se nikjer ne pokaže. Kar se tiče naših odnošajev z Bolgarijo, je prepričan, da je v Bolgariji edina stranka, ki bi bila za politiko zблиžanja z nami, zemljoradniška stranka. Na Balkanu se bodo vprašanja takrat rešila, kadar si bomo edini tako, da bomo govorili o eni državi od Crnega do Jadranskega morja. Bog ve, ali so se napravili z naše strani potrebni koraki. Omenja, da je šel dr. Korošec v Sofijo, ne vemo pa, pravi, ali je šel z Marinkovičevim znanjem.

Z mojo vednostjo je šel Korošec v Sofijo

Marinković: »Da, z mojo vednostjo.« — Pribičević: »Jaz nimam osebno ničesar proti dr. Korošču. Jasnno je, da dr. Korošec ne pozna dovolj razmer v Bolgariji.« Marinković: »Pa to je ravno razlog, da je šel v Bolgarijo.« Pribičević: »To je razlog, da ne gre. On je najbrž imel neko misijo, ko je šel z znanjem zunanjega ministra. Človek pa, ki ne pozna razmer, ne more imeti misije.« Smodej: »Ni dolžan, da bi vam pripovedoval, zakaj je šel.« Lazić: »Ako je šel kot uradna oseba, potem se mora to povedati.« Drljević: »Da, pa vi, gospod minister, ste rekli, da je šel z vašo vednostjo.« Marinković: »Jaz sem že rekel, da z mojo vednostjo.« Pribičević: »Če ne bi šel kot uradna oseba, se ne bi obrnil na vas Marinković: »Vidite, gospod dr. Korošec pa je smatral to za svojo dolžnost.« Pribičević: »To je taktika.« Smodej: »To ni taktika, niti ni dolžnost, marveč je to takt.«

Pribičević nadaljuje z napadi na dr. Korošca, češ da je popolnoma nesposoben in je najboljši dokaz za to, kar se dogaja v južni Srbiji (?) Nato prehaja na naše razmerje do Italije. Po njegovem mnenju Italija vedno bolj prodira na Balkan. Kot dokaz navaja njene odnose do Crčije. Za Albanijo misli, da se lahko reče danes, da je stvarno inkorporirana Italiji. Istotako je globoko prepričan, da obstoja med Italijo in Madjarsko tak sporazum, kakor med Italijo in Albanijo. Glede Nemčije je želja vseh strank, da bi prišlo do čim tesnejših odnošajev. Med nami in Nemčijo ni nobenega spora, da ne bi moglo priti do zблиžanja, razen vprašanja »Anschlussa«.

Drljević pa: Dr. Korošec je resen politik

Črnogorski federalist Drljević je govoril o zunanje političnih problemih, predvsem se je omejil na razmerje do Italije. Po njegovem mnenju smo v albanskem vprašanju poslednji doživeli poraz. Tudi on se bavi z bivanjem dr. Korošca v Sofiji in pravi, da je popolnoma razumljivo, zakaj je šel dr. Korošec v Sofijo. Povsem naravno je, predpostavljati, da bodo bolgarski politiki, če so že dajali iskrenih izjav preje dr. Korošču, kakor kakemu Srbijancu, vendar pa vsaj iskreno z njim govorili. Kako korist imamo od tega? Njemu se zdi, da se je Korošev uspeh pretvoril v neuspeh, ker niso popravljene pogoške. Ko je šel dr. Korošec v Sofijo — Korošca pozna kot resnega politika je tudi resen namestnik dr. Marinkovića.

Radičevci kritizirajo vse

Popoldne je govoril Pavle Radić. Predvsem je govoril o našem malem kreditu v tujini. Predvsem je kritiziral naše reprezentante. Diplomati v tujini se vedno predstavljajo kot zastopniki Srbije. Prečani nima jo v tem resoru nobenega člana. V zunanjem ministrstvu vladajo nekatere porodice. Za nje so rezervirana mesta. Ostro kritizira konzularno službo, posebno v Ameriki. Zavzema se za to, da se osnuje zunanje politični odbor in da se zmanjša fond za zaupne zadeve.

Radičevci Pasarić se je omejil na osebne kvalifikacije posameznih zastopnikov v zunanjem ministrstvu in razlagal, koliko je v njemu Srbijancev in koliko Hrvatov. Zanimivo je, da je Pasarić zelo naglašal, da je v zunanjem ministrstvu več Slovencev, kakor Hrvatov, kar očividno ni prav.

Poslednji govornik je bil zemljoradnik Joca Jovanović. Ostro je kritiziral delovanje naših diplomatov, ki da so popolnoma nesposobni. Namesto, da bi se za svojo službo pozvali na odgovornost, dobijo povišanja. Tudi on zahteva odbor za zunanje zadeve. Zelo se zavzema za povečanje propagande v inozemstvu.

Nato je govoril zunanji minister Voja Marinković, ki je dejal, da je imel nedavno priliko v skupščini o zunanji politiki več govoriti. Zato danes ne bi bile potrebne daljše izjave. Ker so gospodje od opozicije iznesli veliko očitkov, bo odgovoril.

Marinković za zunanje politični odbor

Glede odbora za zunanje zadeve pravi, da je tak odbor dobra stvar, vendar se ne sme smatrati za nekakšno jamstvo za dobro vodstvo zunanje politike. Že pred vojno so takšni odbori obstojali v Avstriji in Nemčiji. Znamo je, da se je tam vodila zunanja politika proti ljudstvu bolj kakor v drugih državah, kjer teh odborov ni bilo. Po njegovem mnenju bi tak odbor moral obstojati, vendar se je treba sporazumeti, kakšne funkcije naj bi imel. (Pribičević: Prepisite francoski poslovník!) Ne bomo ničesar prepisovali, ker tudi drugih nismo prepisovali. Odbor naj bi imel, kakor nekateri mislijo, to funkcijo, da bi se več govorilo o zunanji politiki kakor doslej. (Pribičević: »Pa vi ne informirate šefov strank niti toliko, kakor jih je informiral Ninčič.«) Da, imate prav. Toda tudi jaz informiram, ali samo nekatere. Da pa ravno vas ne informiram, vam povem vzrok: Kar sem nekoč zaupno pripovedoval o Stjepanu Radiću, je bilo kmalu nato objavljeno v »Reči«, nakar sem bil celo poklican pred sodišče za pričo. Jasnno je, da takšnemu človeku ne morem dajati zaupnih informacij.

Kaj je z našo diplomacijo?

Glede osebja v zunanji diplomaciji zavrača napade. Če je propore med Srbijanci in prečani tak, pride to predvsem od tod, ker se na vrhu diplomacije nabajajo ljudje po karieri. Od politikov sta samo dva. Nedavno je ponudil dvema prečanoma dve odgovorni mesti v tujini, pa sta jih oba odklonila. Devet mesecev sem zunanji minister in nisem napravil nobenih sprememb, in sicer radi tega ne, ker se mi je zgodilo to-le: L. 1924 sem napravil več sprememb. 6. novembra pa je

vlada nacionalnega bloka iste ljudi, ki sem jih jaz vpokojil kot nesposobne, zopet reaktivirala. Zato sem sedaj tembolj previden kakor sem bil preje.

Glede zaupnega kredita poudarja, da obstojajo takšni krediti v vseh državah in da niso nobena naša iznajdba. Dobro se ve, da so nekateri posli, ki se lahko samo tako izvršujejo. Pravi, da je zahteval povišanje specialnega zaupnega kredita, ker je dosednji absolutno premajhen. Na Pribičevićeve tozadnje očitke opozarja na dejstvo, da je Pribičević l. 1924 in 1925 glasoval za proračun, v katerem je znašal ministrov dispozicijski fond 44 milijonov, dočim znaša sedanji samo 19 milijonov.

Mala antanta ni za avanture

Nato prehaja na politične očitke, da se je govorilo o tem, da se Mala antanta ne opaža dovolj in da ni dovolj aktivna. Mala antanta ne vodi politike avantur in prestiža. Ona ima velik vpliv. V Svetu društva narodov ima Mala antanta rezervirano mesto, ki ga zavzemajo izmenoma člani Male antante.

Dr. Korošec je zapustil v Sofiji najboljše vtise

Vprašalo se me je tudi o našem razmerju do Bolgarije. Pri tej priliki so zopet nekateri smatrali za potrebno, da so govorili o potovanju dr. Korošca v Sofijo. Izjavljam, da je dr. Korošec v resnici šel z mojo vednostjo v Bolgarijo, ker je smatral, da mora kot šef stranke poznati razmere v sosedni državi. Nobenega razloga ni bilo, da se ne bi to potovanje izvršilo. Jasno pa je, da se potovanju šefa stranke in tako uglednega politika, kakor je dr. Korošec, pripisuje poseben značaj. Jaz sem popolnoma soglašal z njim. Bilo mi je milo, da je šel dr. Korošec v Bolgarijo. Pribičević pravi, da Korošec ne pozna dovolj razmer v Bolgariji. To mi je pred svojim odhodom dejal dr. Korošec in je bil to en vzrok več, da je šel v Sofijo. Zagotavljam vas, da je dr. Korošec zapustil v Sofiji najlepše vtise. Naš poslanik v Sofiji Nešić, ki iskreno dela na politiki sporazuma z Bolgarijo, mi je javil, da je dr. Koroščevo bivanje v Sofiji naredilo najboljši vtis in da je v veliko korist za naše razmerje do Bolgarije. Izrečno tako se glasi poročilo našega poslanika iz Sofije. Nasproti Bolgariji vodim politiko iskrenega zблиžanja. Odkar sem na tem mestu, sem delal tako.

Naše razmerje do Grčije je dobro. V tem, da je bil zunanji minister Mihalokopulos v Rimu, ne vidim nobene nevarnosti ali neprijetnosti. Vsak je lahko naš prijatelj in prijatelj Italije. Sedaj se pogajamo z Grčijo. Videli bomo, kaj bodo prinesla pogajanja.

Glede Albanije zavrača pritožbe, da nam je bila v sporu z Albanijo Italija sodnik. Mi nismo proti Albaniji ali proti taki drugi balkanski državi. Med nami in Albanijo so od takrat razmere korekne. Jasnno je, da ima Albanija kot neodvisna država pravico sklepati z drugimi državami pogodbe.

Glede konvencije z Romunijo, ki jo Pribičević neprestano omenja, pravi Marinković, da ej ta konvencija samo posledica prijateljske pogodbe iz l. 1921. Jasnno je, da moramo prijateljsko pogodbo izvrševati.

Glede principa »Balkan balkanskim narodom« je na stališču, da se da ta princip izvesti samo na temelju ravnopravnosti malih in velikih balkanskih narodov. Njegovo delovanje ima za cilj, da države o svojih zadevah same med seboj razpravljajo in izključuje vsako tuje vmešavanje. Pri ustvarjanju tega principa se ne sme iti tako daleč, da bi se vmešavali v notranje razmere posameznih držav. V vseh strankah in v vseh državah so ljudje, ki zastopajo isto mišljenje, ne pa morda v posameznih strankah.

Čim ožje zблиžanje z Nemčijo

Razmerje do Nemčije. Pribičević je omejil tudi zблиžanje z Nemčijo. Jaz sem iskren in odločno pristač čim ožjega zблиžanja z Nemčijo. Tudi na to delam, v kolikor je v mojih močeh. Ta politika je v skladu z našim celokupnim mednarodnim položajem in z našim

mednarodnim razmerjem do drugih držav in našimi mednarodnimi obveznostmi. Vendar se ne sme pričakovati, da se bo to prijateljstvo tako hitro ustvarilo, kakor to misli Pribičević. Kolikor se nas tiče, dejansko ni prav nobenega spora tu. Opozarja, da tudi leta 1914. ni bilo nobenih točk, ki bi nas delile od Nemčije. Kljub temu je vodila takrat Nemčija politiko, ki je dovedla do vojne proti volji našega naroda. Mi se nadajamo, da bodo gospodje, ki so sedaj v Nemčiji na površju, dobro uvidevali pravo vlogo Nemčije v mednarodnem svetu. Če se ta evolucija podaljša in konsekvnetno izvaža, bo privedla do resničnega prijateljstva

Z Rusijo zaenkrat brez zveze

Glede Rusije se tukaj ne more govoriti o razmerju do ruskega naroda. Narodi imajo medsebojne kulturne zveze. Tukaj pa gre za politične zveze. Vlada, ki danes obstoja v Rusiji, ne vodi nobenega računa o Rusiji. Celo rusko ime je vrgla ven. Misli pa, da je treba tudi s to vlado imeti stik. Zato je l. 1924, stopila z njo v stik. To smatra tembolj potrebno tudi danes, ker je ta vlada dokazala, da že štiri leta več ne obstoja. Septembra 1924 sem poskušal z njo stopiti v stik. Mi smo se že pričeli pogajati. Mislim sem, da mora tudi ona nas priznati, ne samo mi nje. Sovjeti nikjer ne priznavajo mednarodnih norm. Zato sem predlagal, da se sklene posebna pogodba o obnovi političnih zvez. S svoje strani so predlagali, da nas es najpreje sklene nekakšna trgovska zveza. Za nas so seveda bolj važne politične. Trgovske pridejo itak same od sebe. Ker Rusija ne prizna javnega prava v mednarodnih zvezah, smo zahtevali, da se sklene posebna pogodba o funkcijah in akcijah teh političnih agentov. Zato sem predlagal obojestransko reciprociteto: Ali obojestransko nevmešavanje v notranje razmere ali pa, da dovolijo sovjeti tudi našim agentom, da se lahko politično udeležujejo. Na to nisem dobil nobenega odgovora. Potem nisem več poskušal priti z njimi v stik. To ne mislim niti sedaj, ker je mednarodni položaj takšen, da ne smatram tega dovolj za oportuno. Izjaviti moram, da ne delamo nobenih afrontov. Mala antanta ne dela v tem oziru nobenih obvez, marveč daje popolno prostost, kako se kateri član napram Rusiji oreintira. Odločno zavrača vsako agresivnost in pretnje v naši zunanji politiki. Naša zunanja politika, izjavlja minister, je miroljubna. Francosko-jugoslovanska pogodba je samo javna manifestacija prirsčne prijateljske zveze med obema državama in je samo potrditev tega, kar je preje obstojalo. To je bilo tem bolj potrebno, da se ne b inše razmere do Francije tolmačile dvolično.

Glede predvojnih dolgov izjavlja, da sta se naša in francoska vlada sporazumeli, da se to vprašanje izroči mednarodnemu razsodišču, ker zahtevajo francoski upniki, da jim plačamo v zlatu. Mi smo pa mnenja, da jim je treba plačati v francoskih frankih. Glede vojnih dolgov smo zahtevali obračun in je Francija na to nedavno pristala. Tako se bo tudi to vprašanje uredilo. Da se je s tem vprašanjem čakalo, je vzrok iluzija, ker so nekateri čakali, da se bodo vojni dolgovi črtali.

Konkordat je državi potreben!

Nato je odgovarjal Pribičević, kaj je s konkordatom. Vlada stoji na stališču, da je konkordat naši državi potreben. Če ga nimate ali imate Francija in Češkoslovaška, se to nas ne tiče. Naš nacionalni položaj je tak, da nam nalaga, da naša država konkordat sklene. Pogajanja, ki so se vodila, se niso nadaljevala radi tega, ker mednarodni položaj tedaj ni bil ugoden, da bi se to vprašanje v tem trenutku uredilo. O tem smo tudi obvestili vati-kanske zastopnike v Belgradu. Vsa zunanje politična vprašanja se urejujejo po kronološkem redu in tudi to vprašanje bo prišlo na dnevni red, čim bo položaj za to ugoden. (Pribičević: »Pa so sedaj klerikanci v vladi.«) Konkordat se njih ravno toliko tiče, kakor tudi nas.

Nato minister prosi odbor, da proračun sprejme.

(Nadaljevanje na prihodnji strani.)

ZRORAČUN ZUN. MINISTRA SPREJET.

Pribečevič se je čutil izžvanega od zun. ministra. Začudil se je, čemu je bila zunanje-mu ministru potrebna tako osebna nota v njegovih izjavah o zun. politiki. Odklanja odgovornost za to, da se 1. 1924. ko je bil na vladi, ni ustanovil zunanji odbor in zmanjšal zaupni fond. To ni bilo mogoče, ker je imel samo 24 poslancev. Tudi njegova politična odgovornost je bila majhna. Jasno je, da stranka, ki ima 24 poslancev, ne zmora tistega, kar more stranka, ki ima 79 poslancev, kakor jih imajo demokrati oziroma stranka s 120 poslanci. Pri presoji politične odgovornosti je treba imeti to vedno pred očmi.

Nato je finančni odbor sprejel proračun zunanjega ministrstva.

Visoki gostje v Belgradu

r Belgrad, 2. jan. (Tel. »Slov.«) Danes je prispela v Belgrad romunska kraljica Marija s princeso Ileano. Na kolodvoru so ju sprejeli Nj. V. kralj, romunski poslanik Emandi in drugi.

Seja ministrskega sveta

r Belgrad, 2. jan. (Tel. »Slov.«) Vlada je imela danes sejo, na kateri je sklenila, da se vsi naknadni krediti ministrov odklonijo. Istotako je vlada razpravljala o resornih zadevah. Jutri bo razpravljala o finančnem zakonu.

Prihod češkoslov. parlamentarcev

r Belgrad, 2. jan. (Tel. »Slov.«) Člani češkoslovaškega parlamenta, ki so obenem člani medparlamentarne češko-jugoslov. zveze, pridejo 20. in 21. v našo državo. Pri nas bodo ostali več dni. Pri tej priliki bodo izdelali kulturno konvencijo med obema državama.

Nov pravilnik za bratovske skladnice

r Belgrad, 2. jan. (Tel. »Slov.«) V ministrstvu za šume in rude se je izdelal, kakor poroča »Pravda«, nov pravilnik o rudarskih bratovskih blagajnah.

Skandal na ljubljanskem magistratu

Vladni komisar Mencinger oz. njegov svetovalec ravnatelj knjigovodstva Volc, sta z ozirom na navodila, ki so izšla v Službenih novinah in našem Uradnem listu od 13. dec. m. l. odredila ustavitev plač mestnih uslužbencev nameščenih s pravomočnimi dekreti v letu 1927. in ukinila nadaljno izplačevanje po višic, ki temelje istotako na pravomočnih dekretih. Pri tem komisar ni upošteval nasveta članov gerentskega sosveta, ki so stali na stališču, da navodilo finančnega ministra ne more izpreminjati zakona t. j. občinskega reda za mesto Ljubljana. Odgovor finančnega ministrstva je dal prav članom gerentskega sosveta in ta odgovor je posebno zanimiv v tistem delu, ki pravi, da se Belgrad sploh čudi, kje so mogla nastati težave glede izplačila, če je vladni komisar svoječasno pač nameščal in napredoval ljudi, ne da bi si zagotovil kritje za te namestitve oz. napredovanja.

Energičnemu nastopu ljubljanskega obl. odbora in članom ger. sosveta pripadajočim SLS, da so prepričali vladnega komisarja, da je njegovo stališče proti avtonomiji ljubljanskega mesta in da je izdal ukrep, da se tekoma današnjega dneva izplačajo vsi prejemki in se tako prihrani mestni občini nešteto tožb, ki bi jih rad na njena ramena obesil birokratizem.

Če je koga zadela blamaža, je v tem slučaju samo vladnega komisarja. »Jutro« to zadevo seveda izrablja za demagogijo in hujskanje proti SLS. Res, sedanji komisar je na tem mestu s privolenjem naše stranke, ugotavljamo pa, da se v tem slučaju ni ravnal po nujnih nasvetih naših članov sosveta in drugih odgovornih činiteljev. Zato odgovornost za njegovo blamažo odločno odklanjamo. Nujno mu le svetujemo naj zadnje dneve na rotovžu ne pokvarja utisa, da je njegovo službovanje bilo občini v korist.

v Sofija, 31. dec. (Tel. »Slov.«) Poslanec Pastukov je interpeliral zunanjega ministra Burova o tem, da je jugoslovansko-bolgarska meja še vedno zaprta kljub oficijelnim izjavam obeh držav, da so se medsebojni odnosi izboljšali. Pozval je ministra, da odgovori, kaj se je storilo in koliko je upanja, da se čimprej konča sedanje neznosno stanje, ter ali je to primerno v dveh državah, ki obe spadata k Društvu narodov. Sbranje je na seji ponoči dne 30. t. m. izglasovalo zaupnico vladi, tako da je položaj ministrskega predsednika Ljapčeva utrjen.

POŽAR V LJUBLJANI

Snoči po deveti uri je začelo goreti v fotografskem ateljeju gosp. Rovška na Kolodvorski ulici št. 34. Gorelo je do polnoči in atelje je pogorel prav do tal. Rovšku so zgoreli vsi aparati, tako da je škoda velikanska. Kako je nastal požar, še ni dognano. Gotovo je, da je zlobna roka izključena in da je požar nastal ali vsled električnega stika, ali pa radi peči. Požarnobrambna akcija žal ni imela nobenega uspeha.

Vse za mir in spravo med narodi

Nuncij Maglioni prosi Francijo, naj zastavi vse sile za ohranitev miru — Nobeno evropsko mesto ni bilo bojovito — Hindenburgova želja po izpraznitvi Porenja

(Telefonsko poročilo »Slovenec« dopisnika.)

e Pariz, 2. januarja. Kot doyen med diplomati je včeraj papeški nuncij Maglioni v imenu diplomatskega zbora častil predsedniku francoske republike Doumergu k novemu letu v elizejski palači. Msgr. Maglioni je tudi topot poudaril željo po mednarodnem miru. Francijo je prosil, naj zastavi svoj vpliv za ohranitev miru. Franciji je želel, da bi se v miru moralno in gospodarsko razvijala. Gospodarski prospek, je izjavil Maglioni, predstavlja jamstvo za mir. Narodi, ki to vedo in ki niso pozabili vojne trpljenja, zahtevajo, da se mir zajamči v pravičnosti in bratstvu. Poznamo generozno in človeško čustvo Francije in njeno voljo braniti poleg svojih lastnih interesov tudi ohranitev sloge med narodi. Pristrčno se veselimo tega čustva, ker bo vpliv Francije, ki je tako velik na ostali svet, prekorišten za to plemenito stvar, katere je tudi našim vladam na srcu. — Predsednik Doumergue je v odgovoru poudarjal, da je v preteklem letu ideja mednarodnega miru in arbitraže zelo napredovala.

v Pariz, 2. januarja. Dasi pri letošnjem noveletnem sprejemu v Elizeju govora papeževga nuncija v Parizu in predsednika francoske republike nista bila tako senzacionalnega pomena, kakor lansko leto, je vendar v obeh govorih prišlo jasno do izraza, da gre predvsem za to, da se nadaljuje delo za mir in za spravo med narodi. »Temps« označuje obe izjavi kot posebno važni ravno zato, ker imata značaj oficijelne slovesnosti. Jasno se izraža v njih moralni napredek v odnošjih med narodi na podlagi pravice. Dalje izjavlja list, da v koncertu noveletnih voščil ni bilo čuti iz nobenega evropskega glavnega mesta napačnega tona. Hindenburg je seveda obžaloval, da se v letu 1927. ni uresničila želja nemškega naroda, da se izprazni Porenje. — »Temps« pravi, da je popolnoma naravno, da se vodilne osebnosti nemške države predvsem bavijo z osvoboditvijo nemškega ozemlja od tujih posadk, in dobro se razume, da je to glavni smoter njihove politike. Nič manj na-

ravno pa je, da se morejo zavezniki odreči svojih pravic iz mirovnih pogodb samo tedaj, ako bi dosegli druge enakovredne garancije za varnost. Kolikor so tudi bile želje pri noveletnih slavnostih jasne iz vseh evropskih glavnih mest, vendar se sedaj ne sme pričakovati čudežev.

Macdonald prorokuje delavsko vlado

v London, 1. januarja. (Tel. »Slov.«) V svoji noveletni poslanici na angleško delavstvo ugotavlja glavni tajnik stranke in predsednik delavske internacionale, Henderson, da je bilo preteklo leto za neštevilne delavce leto pomanjkanja. Govoreč o prihodnjih volitvah, izraža upanje, da bo delavska stranka v l. 1928. lahko bolj in praktičneje služila narodu, kakor kdajkoli dosedaj v svoji zgodovini. Zmaga delavske stranke bo priborila delavskim množicam in njihovim družinam toliko pogojev za izboljšanje njihovega položaja in izpolnitev njihovih želja, da bo l. 1928. zanje brezdvoma srečnejše, kakor je bilo preteklo. Macdonald pravi, da bo pomenilo leto 1928. preokret v zgodovini delavske stranke. Zahteva od stranke, da na ljubo edinstvu opusti vsa separatna stremjenja. Če bo volivstvo služilo na tak način stranki, bodo prišle prihodnje volitve, ki se morejo odložiti kvečjemu še za eno leto, zmagovalno pomnožitev delavskih glasov in povratek delavske vlade.

Tudi Mussolini prerokuje

v Newyork, 2. jan. (Tel. »Slov.«) V noveletni številki »Sunday Chronicle« nastopa Mussolini kot prorok za leto 1928. in pravi: Pričakovati je velikih političnih izprememb. Svet bo zopet pridobil moralno ravnoležje, ki ga je izgubil v svetovni vojni. Nehali bodo imenovati ga tirana in on si bo pridobil glas »reformatorja in pionirja, kakor ga prej še ni bilo v zgodovini človeštva. V Rusiji bo boljše vizez propadel.

Pet vagonov strojnih pušk za Madarsko zaplenjenih

v Dunaj, 2. jan. (Tel. »Slov.«) Včeraj so na štajersko-madarski meji ustavili pošiljko pet vagonov ki je bila označena kot pošiljka strojnih sestavnih delov, v resnici pa so bile notri strojne puške. Zgodilo se je to na postaji St. Gotthard, ki je že na madjarskem ozemlju. Madjarske carinske in železniške oblasti niso hotele vrniti vagonov avstrijskim oblastem. Dunajski list »Abend« piše z ozirom na to, da se pripravljajo velike stvari. Baje je bilo že pred enim mesecem poslanih 30 italijanskih častnikov na Madjarsko, da proučujejo madjarsko-jugoslovansko mejo, ker se pričakuje spomladni sunek italijansko-madjarske diplomacije proti Jugoslaviji, ki je sedaj skoro popolnoma obkrožena od Italije.

Jugoslavija je na potu do moderne države

v Berlin, 2. jan. (Tel. »Slov.«) V »Vossische Zeitung« poroča Rihard Rochus Reiner von Reinbaden o vtisih o studijskem potovanju po Jugoslaviji, katere je prepotoval skupno z drugimi nemškimi novinarji. Z največjim priznanjem se izraža o kulturnem in gospodarskem delovanju, kakor ga je opazoval v Zagrebu in Belgradu in v drugih manjših jugoslovanskih mestih. Reinbaden pojasnjuje nemškemu čitatelju, da se Jugoslavija povsem nahaja na potu, da postane moderna država, ki zna ravnati z vsemi kozmičnimi in gospodarskimi pridobitvami tudi najnovejšega časa. Tudi osebni vtisi so bili izredno ugodni, posebno pa poudarja pristrčni sprejem, ki so jim ga priredili novinarji v Zagrebu in Belgradu.

Za ureditev kronskih terjatev s Prago

v Praga 2. jan. (Tel. »Slov.«) Jugoslovanska vlada je predlagala češkoslovaški vladi, da se začne pogajanja radi ureditve starih kronskih terjatev in da se prekinejo dosedanje tožbe, ki so jih češki upniki naperili separatno proti posameznim jugoslovanskim dolžnikom. Trgovsko ministrstvo je te dni pozvalo dotične kapitaliste, da v čim krajšem času predložijo svoje zahteve proti jugoslovanskim dolžnikom. Češkoslovaško-jugoslovanska pogodba od 17. marca 1923 nič ne govori o ureditvi starih kronskih terjatev.

Vsi otroci morajo med fašiste!

v Rim, 1. januarja. (Tel. »Slov.«) Solški nadzorniki so dobili od prosvetnega ministra okrožnico, v kateri jih minister opozarja, da naloga šole ne obstoja samo v poučevanju otrok, ampak, kar je mnogo važnejše, v vzgoji k samozavestnim vrednim in ponosnim fašistovskim državljanom. Otroci vseh šol in obojnega spola naj torej pristopijo k fašistovski mladinski organizaciji Balili; potrebnim otrokom naj se da črna uniforma zastoj. Šola in fašizem se morata vedno bolj ozko spojevati. V občinah, kjer ni učitelja, kateremu bi se izročila komanda, se naj učitelj nadomesti z učiteljem iz sosednje občine.

Slovinci v Italiji

Italijanski profesor o kraških šolah.

»Popolo d'Italia« od 29. decembra je priložil članek »Šola na Krasu«, pod katerim se blesti podpis Michela Risola. Članek iz izrednim zadovoljenjem poudarja, da je na koncu preteklega leta zginila zadnja sled za slovenskim jezikom v ljudskih šolah na Krasu; slovenščina je bila odveč in brez vsake koristi. Pred nekaj dnevi je italijanski novinar obiskal kraške šole v spremstvu okrožnega nadzornika Vasellija in didaktičnega ravnatelja Ferdinanda Kenda, moža slovenskega izvora, dasi njegovo ime izdaja daljni italiski prapopis, toda izvrstnega uradnika glede delavnosti in zvestobe. »De visere« je Michele Risolo ugotovil »čudovite uspehe italijanske šole. Ze na daljavo dvajsetih korakov so ga otroci pozdravili v italijanskem jeziku, temu studencu bleščočo se gracije sredi te robne zemlje po izvoru italike in ki jo je skušala perverzna (!) politika z vsemi naporitniško in jezikovno prevrtniti.« In ko so otroci v tej »zveneči italiski govorici« ki je že prežela njihovo dušo, prednašli pesmi in prozo, je bil fašistovski častnik ganjen do solz. Vozil se je od vasi do vasi. »Rečne vasi, nekatere v stanju primitivne civilizacije, in tudi šole rečne, ki šele pod fašizmom prihajajo do čednega sedeža; izpopolnjujejo jih kmetni vrtni društva »Lega Nazionale« in »Italia Redenta«, v katerih se vzgajajo najnovejši rodovi, ki so določeni, da popolnoma izpremenijo lice in duha teh krajev, ki jih je stara Avstrija prepustila samim sebi in ki še danes radi tega trpijo.« Glas o popolni avstrijski šolski organizaciji je »bajka, ki jo je Avstrija zvijačno ustvarila.« Kljub temu, da se je Avstrija posluževala slovenskega elementa proti Italijanom, je imela svoje razloge, da je držala to ljudstvo v okovih črne ignorance. Radi tega je bilo zelo mnogo vasi brez šole; tiste pa, ki so jih imele, so se morale zadovoljiti z mišjimi gnezdi in seniki. Nekoliko nižje pa mora prof. Risolo priznati, »da je mnogo, mnogo šolskih poslopij, ki že na zunan razveseljujejo oko.« Ne more naštevati vseh lepih šol, preveč bi jih bilo. Radi tega hoče navesti le krasne šole v Avberju, Škocjanu in Škopljah. Zgradili so si jih sami kmetje. Škoplje šteje samo 200 ljudi in vendar so si vsi vsi sami postavili lepo šolo, »ki ima dve sobani, hodnik in tudi dve stranišči (!) ter je obkrožna vrti, v katerem je letos samo krompirja zrastle nad dva stota.« Občudovati je treba, kake pridno pohajajo otroci v šole; ne ustrašijo se dolge poti. Italijanski učitelji na Krasu so pravi pionirji in misijonarji italijanske kulture. Dosegli so čudovite uspehe. Poglejte n. pr. diktat sicilijanskega učitelja v Vreham: »Narekovanje: Domovina je kakor naša družina, religija in vera (religione e fede) so božje in za tem imamo vero domovine. Kdor ne ljubi domovine, je divjak, ker je tudi sovražnik lastne družine. To so državljani, ki niso vredni, da krožijo med poštenimi državljani. Kdor ljubi domovino in družino je blagoslovljen od Boga.« Vse to je napisala deklica v III. razredu in sicer v perfektni italijanščini. Pa teh uspehov zaslužijo italijanski učitelji hvaležnost države in fašizma.

Prof. Risolo ni povedal prav nič novega, nič originalnega. Iz zakonitih tržaskih listov je nabral niz že obrablenih fraz o »perverzni politiki Avstrije, o favoriziranju Slovanov proti Italijanom, o »umetni protidržavni propagandi slovenskih politikantov« in jih poslal »Popolo d'Italia«. Originalno je edino mesto o šolskih straniščih in vrtu, na katerem lahko pridelajo dva kvintala krompirja, nadalje označbe »mišja gnezda« in »seniki«. Naša torej članek prav nič ne zanima, da ni izšel v »Popolo d'Italia«, osrednjem glasilu fašistovske stranke, ki ga vodi Mussolinijev brat. Z objavo vsebine tega članka, ki ga lahko smatramo za vzor drugim fašistovskim častnikom, ker ga je spisal sam tajnik fašistovskih častnikov na Primorskem, smo hoteli naši javnosti predložiti, kako oficijelni italijanski tisk razpravlja o tako važnih problemih kakor je šolsko vprašanje narodnih manjšin, vprašanje, ki zadobiva vedno bolj mednarodni značaj. Z ljudmi, ki jim je v XX. stoletju šola v materinskem jeziku odveč, ne bomo polemizirali. Ugotovili le hočemo, da je mladi profesor po dolgih ovinkih moral priznati, da je poleg »mišjih gnezdi« in »senikov« zelo mnogo (moltissime) lepih šolskih poslopij, ki jih je postavil slovenski kmet, in da slovenski otroci pridno zahajajo v šolo. Ali je morda tudi to plod fašistovskega dela? Radi priznavamo, da je meteha Avstrija zanemarljiva naše kraje. A kaj je zanje storila »modra Italija«? Kaj je storil fašizem za slovensko šolstvo? Ali ni res, da morajo slovenske občine prispevati celo h gradnji in vzdrževanju kmetnih vrtcev zasebnih poitalijančevalnih družin? In če se je kje zgradila katere šola, ali se ni zgradila na stroške slovenskih občin in slovenskega kmeta? In kaj je napravil fašizem iz ljudske šole same? Rečimo, da je Avstrija zanemarljiva Italika šole v slovenskih krajih, toda iz njih ni nikdar izgnala slovenskega jezika! Mišja gnezda? Seniki? Nič zato! Slovenski kmet jih je ljubil, ker sta ga v njih učila slovenski duhovnik in učitelj prvih črk in materinega jezika. Pobeljene šole in kmetni vrtni mu bodo rezali v dušo, ker v njih tujec premisljeno kraje dušo slovenskemu otroku.

Epilog dogodkov v Prelofah. Pretekli teden se je v Bistrici zaključila razprava proti 17 kmetom iz Erjavčev. Pregarji in Ribnice, ki so bili obtoženi, da so dne 3. septembra 1922 zasramovali karabinerje, jih izžigali in kamenjali. Karabinerji so takrat streljali kar vprek in pri tem smrtno ranili Kovačiča Ivana iz Ostrožvega brda, ki je pozneje na ranah umrl. Zakrajskež Josep, star 23 let iz Ribnice in Maslo Franc, star 49 let iz Ostrožvega brda, sta bila obsojena radi zasramovanja karabinerjev na 1 mesec zapora in poravnava stroškov; kazen se jima radi amnestije odpustil. Gustinčič Anton, star 27 let iz Erjavčev so oprostil, ker ni zaresil dejanja, vsi drugi so oprostiljo radi pomanjkanja dokazov. Kovačič Ivan, ki ga je eden izmed karabinerjev ustrelil, se radi smrti oprostil. Potek procesa in razsodba sta pokazala, da je Kovačič Ivan padel po nedolžnem. Postopanje varnostnih organov je bilo vse obsodbe vredno.

Ciril-Metodova šola v Pulni prodana. Puljska občina je kupila poslopje, v katerem je bila nekdanja nastanila hrvaška Ciril-Metodova šola, za znesek 33.000 hr. Poslopje se uporabi za italijansko šolo. Italijanski častopisje z zadovoljenjem ugotavlja, da s to šolo »zelo vidno znamenje imperalistične megalomanije Slovanov«.

Zbirka ljubskih iger

(Ljudski oder.)

I. zvezek: razprodan.
II. zvezek: Krivoprišestnik. Narodna igra s petjem v treh dejanjih. (7. slikah.) Po L. Anzebergerju za slovenske odre priredil A. Robida. II. izd. Ljubljana, 1928. Din 18.—
III. zvezek: Miklova Zala. Igra v petih dejanjih. Po Sketovi povesti priredil M. Baluk. Ljubljana, 1928. 48 strani. Din 18.—

Sportno leto

Se z večjo upravičenostjo kot pred letom dni zapišemo danes besedo, da si je sport osvojil svet. Dr. Peltzer je pisal te dni domov na Nemško, naj mu vendarle dovolijo start v Ameriki, »s tem boste napravili nemški stvar in v Ameriki velikansko uslugo, večjo kot na katerikoli drugi način.« To nam pove vso važnost sportnih uspehov v naših časih. Mislimo, da so tisti časi že minuli, ko so nam zamerili, če smo v »Slovenca« pisali o sportu. Sport je danes svetovna sila, in tej sili upirali se, se reče biti neumen. Največji uspeh ima tisti, ki čuti, kaj je v zraku, ki vidi, kaj bo prišlo, in ki novo strujo usmeri tako, da je prav.

Olimpiada se bliža, zimska je že pred durmi. Povsod trenirajo. Beremo o drsavih, ki se bližajo rekordnim časom Mathiesena, beremo o skokih nad 60 m, beremo o izbornih smuških uspehih. Posamezne rezultate, kar je važnih, smo zabeležili v »Sportnih tednih«.

Povsod po svetu se vršijo izbirne nogometne tekme za olimpiado. O dogodkih preteklega leta omenimo zlasti borbo za srednjeevropski pokal, ki si ga je osvojil češki klub »Sparta«. V Južni Ameriki je stopila letos Argentina na prvo mesto, prej je bil Uruguay prvi.

V tenisu se je zanimal svet v prvi vrsti za Davisov pokal. Dolgo vrsto let je bil v Ameriki, letos so šli Francozi Lacoste, Borotra, Cochet in Brugnon ponj in so ga po hudi borbi prinesli v Evropo. Sedaj mora priti spet Amerika v Evropo, če si ga hočejo priboriti nazaj. V drugo vrsto postavimo tekme v Wimbledonu, zanimive zlasti zato, ker privabijo zmeraj ogromne množice gledavcev.

Lahka atletika se ponaša s izvrstnimi zastopniki. V tehik smo brali čase, ki so naravnost presenetljivi. Kaj bomo rekli, če slišimo, da je danes 150 atletov, ki tečejo 800 m pod 2 minutama! In na stotine atletov, ki tečejo 400 m pod 50 sekundami! In vse polno atletov, ki tečejo 200 m pod 21.4 in 100 m pod 10.6! Ali 4 × 100 m v 41. sekundah! In tako dalje. V skokih se v preteklem letu nismo premaknili ne v višino in ne v daljavo, le v skoku s palico zaznamujemo nov izreden rekord, Amerikanec Carr 4.267 m. Seveda, če vzamemo povprečnost, je tudi v drugih skokih napredek izreden; skokov na daljavo od 7 do 7.30 m skoraj ne beležimo več, toliko je boljših. Najboljši rezultat v troskoku je dosegel Anglež Peters, 15.47 m. Kroglja je letela v preteklem letu večkrat čez 15 m. diskos čez 46 in tudi čez 47 m, kladivo čez 52 m, kopje skoraj do 70 m, Finec Penttila 69.88 m, nov svetovni rekord. Zapišemo tudi Finca Yrjola, ki je dosegel v desetohoji nad 8000 točk, prvi in edini za Thorpejem. Tudi ženske so dosegle v preteklem letu res krasne uspehe. Nemka Häupling na primer je vrgla kroglo 11.71 m daleč, Angležinja Gunn je skočila 5.575 m daleč, Slovenka Tratnik 1.485 metrov visoko, Angležinja Green celo 1.581 metrov; Angležinja Edwards je tekla 200 m v 25.2, Trickeyeva pa 1000 m v 3:06.5. V Magdeburgu so tekle Nemke 4 × 100 m že pod 50 sekundami (49.9). Tudi marsikakšen atlet bi bil vesel, če bi dosegel uspehe sportnic.

V teški atletiki je na višku Rigoulot; pred par dnevi je sunil obojerno 176.5 kg, nov svetovni rekord; prav tako svetovni rekord je njegov poteg z levico 98 kg. »Avstrijskega Rigoulota« imenujejo Dunajčana Haasa; niti 75 kg ni Haas težek, pa je z desnico sunil 110 kg, je obojerno sunil 133 kg in z neprostit dopravnim dvigom celo 155 kg.

V rokoborbi sta se pojavili dve novi zvezdi, Finec Huthanen in Poljak Sztekker; nihče se jima ne more ustavljati. V prosti rokoborbi je doslej premagal Stecher vse nasprotnike, nedavno v prav kratkem času tudi Italijana Rajceвича.

V boksu omenimo drugo zmago Tunneya nad Dempseyem; velikanska udeležba, 130 tisoč gledavcev, milijonski dohodki. Nevaren jima postaja črnc Godfrey, 25 let šele star.

Evropejcem se v Ameriki ne godi posebno dobro, najboljši še Basku Paolino.

V plavanju je vznemirjal sportnike letos spet Kanal. Preplaval sta ga Anglež Temme in Angležinja Gleitze. Sicer pa leremo posebno o pripravah za plavalne olimpijske tekme. Evropske prvenstvene tekme v Bologni so nam pokazale, da bo padel na olimpiadi rekord za rekordom. Največje uspehe so dosegli letos Weismueller, Arne Borg, Erich Rademacher, Japonec Takaiši, dalje Lauffer, Spencer, Glancy, Küppers, Heitmann, Heinrich, Baranvi, Parys.

Tudi kolesarske tekme so pokazale letos neravnavno višino, bodisi na kratke razdalje ali na srednje ali na dolge (Engel, Linart, Moeskops itd.). V cestnih dirkah sta se odlikovala zlasti Italijana Binda in Girardengo ter Luksemburžan Frantz (Tour de France). Veliko je bilo tudi šestdnevni dirk, ki pa sportno nič ne pomenijo.

Za kolesom pride avtomobil. Angleški major Segrave se je peljal v Ameriko ter je v Daytonu (polotok Florida) z avtom tvrdke Sunbeam, 1000 konjskih sil, vozil 1 angleško miljo tako hitro, da bi šlo to na uro 327.972 kilometrov, torej 328 km; kakšen uspeh je to, vidimo najbolj iz primerjanja z letom 1924, ki je bil svetovni rekord Parryjev še 175.527 kilometrov.

Še hitrejši kot avto je aeroplan. Na Lidu (Benetke) je dosegel Anglež Webster s hidroplanom hitrost 454 km na uro, kmalu za njim Italijan Bernardi 479.290 km. Amerikanec Champion je dosegel s hidroplanom višino 11.581 metrov, z aeroplanom 11.727 metrov. Edzard in Ristič sta dosegla z 52 urami 22 minut in 31 sekund nov svetovni rekord v aeroplanski poletu. Amerikanec Lindbergh je letel iz Amerike v Evropo, za njim še drugi, a sta bila zmeraj dva. Lindbergh je bil pa sam, čisto sam. Obeta se nam vsestranski redni zračni promet.

Kamorkoli pogledamo, povsod velik napredek. Tu smo se omejili seveda samo na najvažnejše podatke. Priobčili bomo še obširnejše pregledne, razdeljene po posameznih sportnih panogah. In o slovenskem sportu še posebej.

Kaj pravijo?

Vprašali so razne sportnike o njih uspehih, nazorih itd. Nekaj odgovorov bomo napisali.

Hellmut Körnic:

Odgovor na vprašanje o najlepšem mojem uspehu v letu 1927. je lahek. Dosegel sem ga v nemških prvenstvenih tekmah in sem ga tem bolj vesel, ker so bile tekme neverjetno težke. Lani sem postal prvič prvi v Leipzigu. Tedaj mi je dejal Troßbach: »To je najlepši dogodek v tvojem sportnem udejstvovanju; postal si prvak, dosegel si svoj cilj; sedaj se prične težji del, prvenstvo boš moral braniti.« Resnico teh besed sem spoznal letos v polni meri. 200 m sem moral preteči v novem nemškem rekordnem času 21.4, da sem zmagal proti Schüllerju. Zmagal sem nato še na 100 m proti Houbenu in v vrsti 4 × 100 m proti popolnoma izpočitemu Schüllerju.

Karel Koželuh:

Moje mnenje o tenisu je čisto drugačno kakor mnenje večine igravcev tenisa. Tenis danes ni več sport, ki služi zabavi; v zadnjih letih je postal teniš bojni sport. Če hočemo imeti uspehe, se moramo prav tako pripravljati kakor na druge sportne tekme. Kakor mora gojiti nogometaš lahko atletiko, mora gojiti tudi igravec tenisa druge sportne vrste ali pa vsaj lahke gimnastične vaje. Skakati moraš čez vrvice, kratki sprinti naj dopolnijo trening. Tek je izredno važen, navadiš se rednega dihanja; tehnika dihanja je za tenis veliko bolj važna kot se splošno misli. Tej tehniki se ima zahvaliti Lacoste za mnogo

svojih uspehov, ona in njegovi železni živel so strli tudi velikega Tildena.

Arne Borg:

Prvi pogoj, da si pridobimo lasten slog plavanja, je priboritev osebne tehnike dihanja. Vsak človek ima drugačen način plavanja; temeljna umetnost je, da sami spoznamo, kako si izsilimo dihalno tehniko, ki nam daje potrebno vztrajnost. Nauči se torej temeljite, dobro prilagodene tehnike dihanja; plavaj dolge razdalje in poskušaj pri plavanju dvigniti nos kolikor mogoče visoko.

Halina Konopacka:

Vsako, ki goji sport, ima kakšno sportno panogo rajši kot druge. Jaz sem tako srečna, da je ona sportna specialiteta, ki jo imam najrajši, tudi mojim telesnim sposobnostim najbolj prikladna. Moje dolge roke in moj visok stas so mi omogočili, da sem dosegla v metu diska veliko boljše uspehe kot moje prednice. Sicer pa nisem prijateljica specializiranja. Mnogobojnice cenim više kot specialistinje; poleg lahke atletike gojim še tenis, plavanje, smučanje, veslanje itd. V metanju diska sem se navadila na finski slog. Za sportnike manjše postave, močnih nog in velike hitrosti je pa ameriški slog bolj pripraven.

Coto Gras'n:

Prvič sem dirkal 29. oktobra 1922. po tritedenskem treningu. Takrat niser. bil še prvi. V drugi tekmi sem premagal že Suterja in Aertsa. Zakaj zmagam jaz, drugi pa ne? Ne vem. Usedem se na kolo, z namenom, da zmagam, in naredim vse, da dosežem ta cilj. Pa saj imajo drugi tudi isti cilj in ga vendar ne dosežejo. Mora biti že nekaj drugega zraven, kakšen misterij. V petih letih sem si priboril skoraj vse naslove tega sveta, postal sem prvak Francije in Evrope in svetovni prvak. Kaj hočete več od možička, ki je samo 1.63 visok in ki tehta samo 63 kg? 29 let sem star in imam zelo razburkano življenje za seboj, kar nikogar nič ne briga. Sam ne razumem, da svoje forme še nisem zgubil. Sedaj torej veste, kako sem postal prvak. Zgodba je preprosta, kakor vidite. Za mnoge je to pravljica. Kako dolgo bom še prvak? Ne vem. Če bo treba iti počivati, bom počitka zelo vesel; saj sem ga pošteno zaslužil.

Thorleif Haug:

Že zgodaj v jeseni začnem trenirati; toplo oblečen se sprehajam po gozdu. Ko pade prvi sneg, začnem smučati. Biti moraš previden; v prvih dneh zadostuje 5 km, kvečjemu 10, v počasnem tempu. Polagoma dvigneš hitrost,

— Oprostite, res ne bi mogla postati vaša boljše polovica... Sem skoro za tretjino manj obsežna.

razdalje pa ne. Zelo moraš paziti na formo. Redno moraš živeti, na zdravje moraš paziti. S tem dobiš potrebno energijo. Okoli Novega leta sem navadno že v formi. Če si to dosegel, moraš treniranje spremeniti, sicer lahko marsikaj spet pokvariš. Vsak dan moraš napraviti primerno turo, ne pretežko. Na Norveškem se vrši tekma na 50 km v prvem tednu v marcu; s treniranjem zanjo pričnem štiri do pet tednov prej. Treniranje je sedaj hujše. Sicer že itak nimam dosti masti na sebi, a na koncu priprav sem vendar še za tri do štiri kilograme lažji kot v začetku. Pred dnevom tekme sem absolvirala polno turo najmanj šestkrat. Ne izmerim si sicer določene razdalje, a smučam neprestano šest ur, kakor hitro morem; nič se ne ustavim. Seveda moreš napraviti to samo enkrat na teden; poleg tega naredim samo še eno lahko turo ali dve. Zadnjo veliko turo napravim v nedeljo pred tekmo. V dneh pred tekmo delam samo sprehajalne ture. Vsako leto se mi pripeti, da absolviram v zadnji ali predzadnji noči pred tekmo vso turo v sanjah, čeprav sicer dobro in temeljito spim. Takrat se zbudim tako izmučen, kakor bi bil res tekmoval. Dan tekme se mi zdi odrešenje.

Maks Schmeling:

Časi, ko se je bokser zanašal samo na svojo desnico, so tudi v Evropi že skoraj minili. Če hočeš postati prvovrsten bokser, moraš imeti izborno razvito levico. Samo preko levece vodi pot do uspeha. Carpentier je bil eden najboljših bokserjev desničarjev, kar jih je kdaj živel. A ko je boksal v Ameriki z Amerikanci visokega razreda, se ni mogel uveljaviti. Zato naj vsak bokser misli na to, da desnica ni edino zveličavna. — Bojeval sem se v 40 bojih, dobil sem jih 34, od teh 27 pred določenim časom. Najlepši svoj uspeh sem dosegel 19. junija 1927, ko sem premagal v Dortmundu v boju za evropsko prvenstvo Belgijca Delargea.

Eva Bredova:

Sposobna sem hvala Bogu za vse sportne panoge, najljubša sta mi pa skok in tek. Ko so bile v septembru 1926 češke sportnice v Berlinu, je naredil name prav poseben vtis tek čez lese svetovne rekorderke Sychrova. Takoj sem sklenila, da bom gojila tudi to panogo, ki mi je bila dotlej tuja. In pri mednarodni ženski sportni prireditvi v Berlinu sem startala proti najboljšim svetovnim zastopnicam te panoge. Vse sem premagala, proti najboljši evropski konkurenci sem tekla čez lese v novem svetovnorekordnem času. To je najlepši moj uspeh.

M. Joss & Löwenstein d. d. Praga
Dobliva se v vsaki boljši modni trgovini za gospode

Na ugodnejši nakup

oblačil lastnega izdelka nudi
turdka **JOS. KOJINA, Ljubljana**

Povest o Petru in Fevroniji¹

1. Zmajeborec.

V ruski deželi je bilo mesto z imenom Murom. V njem je vladal pobožen knez, katerega ime je bilo po izvršilu Pavel. Večni sovražnik vsega, kar se imenuje človeški blagor, satan, je poslal k ženi onega kneza nečistega letajočega zmaja, da jo zapelje v greh. Zmaj se ji je prikazal v pravi obliki. Če pa je prišel kdor drug, se je izpremenil zmaj po čarovanju v kneza, kot da sedi le-ta pri svoji ženi. To pohujšanje je trajalo veliko časa. Vendar ni žena tega tajila, temveč je pripovedovala knezu vse, kar je doživela. Nečisti zmaj jo je imel popolnoma v oblasti. Knez je mislil, da se bi moral iznebiti zmaja, a ni vedel, kako naj to stori. Tedaj je rekel ženi:

— Premišljujem, o žena, a ne vem sveta. Kaj naj počnem s peklenščekom? Saj ne vem, s kako smrtjo bi mu prišel do živega? Če bo govoril s teboj, poižkusi to zvedeti z zviždačo. Saj mora vedeti, kje je njegova smrt, ker je bes. Če boš to zvedela in zaupala meni,

¹ »Življenje svetnikov«, kakor se čita med ruskim pravoslavnim ljudstvom, tako zvani »Četji minije«, je pri nas popolnoma neznan. Naslednji tekst je priredil A. Amfiteatrov po cerkvenem zborniku »Četji minije« iz XVI. stoletja. Povest sama je nastala v XIII. stoletju in vsebuje poleg pristno krščanskih velikih ljudskih basenskih motivov in je tudi s tega vidika zanimiva.

se boš sama oprostila. Ne boš odrešena strupene zmajevе sape, sikanja in vsake zoprnosti, o kateri je gnusno govoriti, samo v tem življenju, temveč si boš zaslužila usmiljenje pravičnega sodnika Kristusa tudi v bodočem življenju.

Žena je dobro zapomnila možjeve besede, ker so ji segle v srce. Sklenila je, da bo tako tudi naredila. Nekeč, ko je priletel k njej zopet nečisti zmaj, je pričela z njim zvito govoriti, ker je mislila noč in dan na možev nasvet. Govorila je od kraja o tem in onem, o drugih stvareh, končno pa je vprašala spoštljivo in ponižno:

— Tako veliko veš, ali veš tudi za svojo smrt? Kakšna bo in od česa?

Pečdenski pohujševalec je bil počaščen s prilizovanjem, katero je spretno hlinila žena. Misli je namreč, da mu je zares udana. Sklenil je tedaj, da ji zaupa skrivnost in je razodel:

— Moja smrt pride od Petrovega pleča in od Agrikovega meča.

Ko je slišala žena te besede, jih je zapečatila v svojem srcu in ko je peklenšček odšel, je povedala knezu, svojemu možu, kar ji je zaupal zmaj. Toda knez ni razumel, kaj naj pomenijo te besede in ni vedel: kakšna je ta smrt od Petrovega pleča in od Agrikovega meča?

Imel je ljubljene brata, ki se je imenoval knez Peter. Nekeč ga je povabil knez Pavel k sebi in mu povedal zmajevе besede, katere je rekel peklenšček kneginji. Ko je čul

knez Peter, da je imenoval zmaj evojege morilca z njegovim imenom, je pričel misliti, kako bi prišel zmagu do živega. Zanašal se je na svoj pogum. Skrbelo ga je samo, ker ni vedel, kje se dobi Agrikov meč.

Imel je navado moliti sam in skrivaj. Blizu mesta je bila v ženskem samostanu cerkev Povišanja slavnega in čudodelnega Kristusovega križa. Šel je tja sam in molil. Tam se mu je prikazalo neko dete in reklo:

— Knez, ali hočeš, da ti bom pokazal Agrikov meč?

— Pokaži, kje je?

— Pojdi za menoj.

Dete mu pokaže razpoklino med kamni v cerkvenem zidu ob oltarju; notri je ležal meč. Pobožni knez Peter je vzel ta meč. Šel je k bratu in mu vse povedal. Od tega dne je prežal na priliko, da bi umoril zmaja.

odhodu ni zapsutil tvoj brat svoje sobane. sinahi in je nekeč našel pri njej brata. Ko je odhajal, je srečal nekega izmed bratovih dvorjanov in mu rekel:

— Kako je to? Šel sem zdaj od brata k sinahi, brat pa je ostal v svojih sobanah. Nikjer se nisem ustavil in sem šel naravnost v sinahine sobane, in zdaj ne morem razumeti ter se zelo čudim: Kako je utegnil brat tja priti, preden sem prišel jaz?

Oni človek mu je odgovoril:

— O ne, gospod, zmotil si se. Po tvojem odhodu ni zapustil tvoj brat svoje sobane.

Tedaj je razumel knez Peter, da so to zvi-

jače hinavskega zmaja. Vrnil se je k bratu in vprašal:

— Kdaj si se povrnil semkaj? Odšel sem namreč, nikjer se nisem ustavil, prišel sem v sobane tvoje žene in sem videl, da sediš tam v njeni družbi. Bil sem zelo začuden, kako si utegnil tja priti še pred menoj?

Knez Pavel je odgovoril:

— Nikakor ne, o brat: odkar si odšel, nisem zapustil te sobe in sploh nisem še bil pri ženi.

Tedaj je rekel Peter:

— Dragi brat, to so zvijače hudobnega zmaja. Prikaže se meni v tvoji podobi, da bi ga imel za svojega brata in bi ga ne ubil. Ostani tedaj, brat, tukaj in ne pojdi nikamor odtod. Jaz pa grem tja na boj z zmagom. Zapajmo v Božjo pomoč, mogoče ga le ubijem!

Vzel je meč, ki se je zval Agrikov, se podal v sinahine sobane in je tam zagledal zmaja, ki je bil na las podoben bratu Pavlu. Toda Peter je bil zdaj trdno prepričan, da to ni njegov brat, temveč slepar in je vsekal po njem z mečem. Tedaj se mu je prikazal zmaj v svoji pravi in naravni podobi.

Zmaja je popadel krč in je v mukah izdihnil, toda preden je umrl, je pobrizgal po-božnega kneza Petra s svojo krvjo. Knez Peter je dobil gnojne rane povsod, kjer se ga je prejela nečista kri. Postal je ves zastrupljen, in se ga je lotila kruta bolezen.

Iskal je v tej nesreči pomoči pri mnogih zdravnikih, a noben mu ni pomagal. Saj se

Dnevne novice

KOLENDAR.

Torek 3. januarja: Genovefa, Anter, Florencij.

Dnevna vremenska napoved za 3. januarja: Severni Alpe: Najprej še večinoma jasno, južno vreme, močni topli vetrovi; Južne Alpe: Večinoma oblačno, morda padavine, višja temperatura.

ZGODOVINSKI DNEVI.

3. januarja: 106. pred Kr. se je rodil M. T. Cicero. — 1895 je država prevzela železnico Ljubljana—Kamnik. — 1900 se je v Ljubljani ustanovil ruski krožek. — 1898 je umrla češka igralka Maruša Bittnerjeva.

★ Okrajni zbor delegatov SLS v Ptuj 31. decembra 1927 je sijajno uspel. Udeležba je bila neobičajno velika, nad 150 delegatov. Poročali so nar. poslanec g. Vesenjak, obl. poslanca gg. Vrščič in Krpfič, dalje gerent okraj. zastopa g. Brenčič. G. dr. Remec je predaval o samoupravi, odposlanec tajništva SLS v Mariboru obl. poslanec g. Ovčar pa o naši politični organizaciji. — Zbor je potekel v najlepšem redu in navdušenju.

★ Naši izseljenci v oktobru. Po statistiki Izseljeniškega komisarijata v Zagrebu se je izselilo meseca oktobra 1927 2050 oseb (1926 1140). Do konca oktobra znaša torej skupno število izseljencev 18.600. Iz Slovenije se je v oktobru izselilo 233 oseb. Največ jih je odšlo v Argentino 1019, v Združene države ameriške 492, Brazilijo 131, Urugvaj 118, Chile 117.

★ Prosvetna in izobraževalna društva opozarjamo na dramatični tečaj, katerega priredi Prosvetna zveza 6., 7. in 8. januarja t. l. Spored tečaja je sledeči: 6. januarja od 9 do 11 dopoldne: Razvoj, pomen in zasnova maske. Od 11—12: scenerija, od pol 3 do 6 predavanje s skioptičnimi slikami o zgodovini noše. Zvečer: predstava v gledališču. 7. januarja: od 9—12: karakterne poteze in njih pomen ter uporaba pri oblikovanju maske, od 11 do 12 razsvetljava odra. Od pol 3 do pol 5: zasnova in študij vloge, gesta, mimika, organ itd. vaje. Od pol 5 do 1 zgodovinski razvoj slov. narodne noše, predavanje s skioptičnimi slikami. Zvečer: predstava v gledališču. 8. januarja: od 9 do 12 praktične vaje v maskiranju. Od pol 3 do pol 5: praktične vaje v režiranju. Ob 5 konec tečaja. Vsako društvo naj gotovo pošlje enega člana ali članico na tečaj. Prijave sprejema Prosvetna zveza, Miklošičeva cesta 5.

★ Tečaji »Brezalkoholne produkcije« se bodo letos vršili v Ljubljani za časa veleseljstva od 2. do 11. junija, kakor tudi za časa pokrajinske razstave od 1. do 10. septembra. Na željo se bodo prirejali tečaji tudi v sadnih in vinorodnih središčih, vendar je potrebno, da se zainteresirani v teh kmalu prijavijo, sicer tečaje ni mogoče razporediti. Prijave sprejema »Brezalkoholna produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

★ Ob dvanaesti uri 15. januarja se prične v Sarajevu žrebanje časniške loterije.

Žrebanje se bo vršilo 14 dni. Premija znaša 250.000, glavni dobiček je vila za 150.000 Din, katerega se zezida na poljubnem kraju. Loterija je ena najbogatejših v zadnjem času. V Ljubljani se dobe srečke pri tvrdki Kavčič, Kongresni trg.

★ Umrl je Zabrekvijo pri Selcah nad Škofjo Loko 80 letni Pavel Pegam, daleč okrog znani žanov oče. Z njim je legel v grob prava slovenska korenina, kakršne so danes že redka prikazen. Gospodar velikega posestva na strmih pobočjih sv. Mohorja je pač vse življenje moral veliko in prav trdo delati. In vendar nisi pri njem zapazil niti sence tiste čmernosti, ki je tako stalna spremljevalka vseh »modernih« delavcev; nasprotno: kdor je prišel z njim v stik, je občudoval neusahljivi vir veselja in prekipajoče dobre volje. Dasi nešolan je bil izredno razumen in si z njim lažje reševal sodobna in življenska vprašanja kakor z zaprašenim učenjaskim filistrom; najgloblji temelj vsej njegovi osebnosti pa je tvorila neverjetno živa, globoka in trdna vera, ki mu je zlatila z nebesi vse trude in napore, ga ohranjala pri dobri volji ter mu narekovala tisti življenski optimizem, ki je poživil vsakega, ki je bil v njegovi družbi. Če dodaj še njegovo prav slovensko gostoljubnost — mastni ajdovi žganci so bili hišna posebnost — in njegovo zaupno zgovornost, imamo pred sabo temeljne črte njegove osebnosti, ki si je s svojo plemenitostjo osvajala vse znanice. Bil je izrazit pristaš SLS, podpiral naš tisk; opravljal je več let tudi službo ključarja pri podružni cerkvi sv. Mohorja.

★ Vsešte službene dobe selskim pismo- nošem. Poštno ministrstvo je na opetovana vprašanja poštnega ravnateljstva ljubljanskega izdalo odlok, da se šteje državnim usluž- bencem vsa doba selskih pismo- (namestni- kov itd.), ki so jo odslužili pred 1. septem- brom 1923, a po dovršenem 21. letu starosti. Dosegla je ministrstvo priznavalo to dobo samo onim selskim pismo- (namestni- kom itd.), ki so bili člani provizijskega skla- da. Danes pa to ni potrebno. — Vsi tisti, ka- terim se taka služba ni priznala, naj precej vložijo prošnjo na pošto ravnateljstvo, da se jim ta doba všteje za pokojnino in napredo- vanje.

★ Čsehne novice s pošte. Imenovani so: za pogodbenega poštarja Maks Caf pri Sv. Barbari blizu Maribora; za dnevnika- rje: J. Kukar na ljubljanski gl. pošti, V. Weiss na mariborski gl. pošti, M. Rozman, Fr. Mali in Iv. Kolman na mariborski kolodvor. pošti; A. pb. ur. II-4 O. Moserjeva iz St. Vida nad Ljub- ljani in J. Šega v Marenbergu. Prestavljeni so: pl. ur. II-4 a Moserjeva iz St. Vida nad Ljub- ljano na ljubljansko gl. pošto, Lea Šotlova iz Hrasnika v Laško, Rafaela Knapčeva iz Ce- lja v Hrasnik; pb. ur. II-5. Marija Petričeva iz Krškega na ljubljansko gl. pošto; telef. III-3 Pavlina Milavčeva iz Rakeka v Novo vas pri Rakeku; priprav. III-4 Marija Kitzlerjeva iz Ljubljane 3 na Ljubljano 1, Marija Korosčeva iz Ljubljane v Zagorje ob Savi, Anica Koroni- njeva iz Cerknice na ljublj. gl. pošto, Miro- slava Klemenčičeva iz Ljubljane na Vič in Pija Valant iz Nove vasi pri Rakeku v Krško; zvan. 1. skup. Marija Karašinova iz Velenja na marib. gl. pošto in Fr. Kavčič iz Grobelne- v Celje; dnevnika- r B. Babnik iz Ljubljane na Sušak. — Dnevnikar J. Kostjukovski v Crnom- lju se je poročil s Tinko Pehanijevo. — Stro- kovno izkušnjo za pl. ur. II. kateg. so napra- vili v Zagrebu: A. Jurjavčič in A. Vončina s soglasnim uspehom, I. Radič in L. Turk pa z večino glasov, vsi pb. ur. II-5 na ljubljanski glavni pošti.

★ Edinstveni ribarski zakon. Pred nekaj dnevi so listi prinesli vest, da namerava vla-

da predložiti skupščini nov ribarski zakon, ki bo na kvar ribarstvu v Sloveniji. Slovensko ribarsko društvo v Ljubljani je prejelo te dni od kmetijskega ministrstva načrt tega zakona. Osnutek je prevzel določbe o tem, komu pri- staja ribarska pravica in kako naj se ta pra- vica izvršuje, iz sedanjega srbskega ribarske- ga zakona, ki zastopa glede ribarstva regalni sistem. Načrt ne upošteva prečasnih razmer in je tako nepopoln, da ni zrel niti za disku- sijo, tem manj za uzakonitev. Po določili osnutka bi se sedanji pokrajinski ribarski za- koni razveljavili le toliko, kolikor nasprotuje- jo določilom osnutka. Ribarstvo v Sloveniji torej ne bi bilo neposredno prizadeto, tudi če bi se osnutek uzakonil. Slovensko ribarsko društvo je storilo primerne korake, da se prepreči uzakonitev osnutka in da se — če bi vztrajala vlada na izenačenju ribarskega prava — razširi slovenski ribarski zakon, ki je skoz in skoz modern, na ozemlje vse kra- ljevine. — Ribarski okrajni odbor.

★ Narodno nošo preskrbi Jadranska Stra- za za svojo prireditve, ki se vrši dne 28. ja- nuarja v Unionu, vsem, ki se javijo do 6. ja- nuarja Glavnemu odboru Jadranske Straže v Ljubljani.

★ Samoumor dveh zaljubljenecv na Ble- du. Na Bledu se je dne 30. decembra ob 10 zvečer izvršila pretresljiva žalost. Ljubko Aleksander Ambrožič, star 23 let, je ustrelil gđc. Zoro Zulini, ki je doma iz Divače in si nato še sam pognal kroglo v glavo. Do decem- bra je ona služila na Pragerskem v gostilni pri Majcnu; od 1. januarja pa je bila spre- jeta kot kuharica v hotelu »Triglav« na Ble- du. Ljubko bi bil red vzel kak hotel v našem, pa se mu ni posrečilo. Šla sta v smrt pristo- voljno. Ona je pustila tri poslovilna pisma: za mater, brata in sestro, koveč je pa shra- nila na kolodvoru. Smrt sta izvršila na Am- brožičevem stanovanju. Ona se je vlegla v po- stelj. S prvim strelom je ni zadel, ker mu je naboj ven padel; z drugim jo je ustrelil ravo- no v srce in je bila takoj mrtva. Potem se je vstopil pred ogledalo ter si pognal kroglo v sence; živel je še tri ure v nezavesti. Strele je slila služkinja ter šla obvestiti očeta. Ta je s silo odprl vrata, ki so bila zaklenjena in nutil se mu je žalosten pogled. Samomorilec je že prejel pravil, da se bo ustrelil, kadar mu bo zmanjkalo denarja.

★ Kupimo antikvarično: Dumas, Grof Monte Christo; Trije mušketirji; Dama s ka- melijami; Vitez iz rdeče hiše; Sienkiewicz, Vstajenje; Haggard: Roža sveta; Dekle z bi- seri; Zeyer, Jan Marija Plojhar; Andrej Čer- nišev. Ponudbe: Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

★ Otrok padel v vreli lug. Na starega le- ta dan se je pripetila na Trešnjem v Zagre- bu grozna nesreča. Triletna delavčeva hče- ka Ankica Porecki je padla v lonec vrelega luga in dobila tako težke opekline po vsem telesu, da je dan kasneje umrla v najhujših bolečinah. Vsaka pomoč je bila že prepozna.

★ Sneženi plaz zasul kmeta. V Sušnici, mali hercegovski vasi, se je pripetila na starega leta dan nesreča, ki je veljala življe- nje kmeta Marka Morića, očeta štirih otrok. Marko je šel nasekat drva v bližnji gozd. Pot ga je vodila preko velikega in zelo strmega hriba. Ker je zelo snežilo, Marko ni mogel gladati, temveč je šel z zaprtimi očmi. Ravno v tem času pa se je privalil mimo plaz sne- ga, ki je Marka pokopal pod seboj.

★ Na Štefanovo zaklan med plesom. Po stari navadi so priredili tudi letos na praznik sv. Štefana v Gašparičevi gostilni v Sisku velik ples, katerega se je udeležilo mnogo plesavcev, med drugim tudi musliman Suljo Mujič, ki se je silno napil, nato pa je v po- polni pijanosti razbil luč. Nastala je popolna tema. Ko so prinesli novo luč, so opazili ljud- je na tleh grozen prizor. Musliman Suljo Mu- jič je ležal v krvi na tleh, zaklan v prsa z ve-

likim mesarskim nožem. Nihče ni vedel, kdo je ubil Mujiča. Orožništvo je uvedlo preiska- vo in aretiralo železničarja Cvetkoviča, s ka- terim je bil Mujič v sovraštvu.

★ Nesreče v Hrvatskem Podravju. Zda- nje dni se je pripetila v Hrvatskem Podravju v okolici Virja, cela vrsta nesreč. Pri pre- vozu lesa čez Dravo je čolm brodnika Mate Saboliča iz Vir-Konaka zašel v vrtnec, se na- polnil in pogreznil na dno, Mate Sabolič je utonil, njegov tovariš pa se je srečno oprjel deske in se na njej rešil. — V istem Vir-Ko- naku se je na Štefanovo po nesrečnem slu- čaju polila s petrolejem žena Ana Lrkaneč. Ker je bila blizu štedilnika, je bila takoj na- to vsa v plamenu in je liki živa baklja gorela po vsem telesu. Prisotni ljudje ji niso mogli pomagati. Nesrečna žena je živela le še šest ur in je nato v silnih mukah umrla. — Na cesti v Virje se je te dni vračal iz vinograda kmet Lovro Mesarov. Ker je možakar glu- h, ni slišal signala avtomobila, ki ga je podrl na tla. Mesarov je mrtev obležal.

★ Grozen zločin v Osijeku. V Osijeku je policija aretirala 18 letnega izvoščaka Gjuro Josipa, ki je bil osumljen, da je umoril 18 let- no delavko Ano Böhm. Policijo sta na to sled dovedli dve mlekarici iz okolice, nad katerimi je skušal isti Josip pred dobrim letom izvršiti enak ogaben zločin. Obe sta molčali o tem, ker sta se sramovali prijaviti to oblastem. Josip je zločin po dolgem zasliševanju pri- znal. Izročen je bil sodišču.

★ Snežni zameti na splitski progi. Kakor smo že poročali, vozijo vlaki iz Zagreba na splitski prog le do Gračaca. V drugem delu proge, od Gračaca do Knina, pa divja nepre- stano silna burja. Sneg sam ni velik, vendar ga pa burja nanaša z velebitiskih hribov na prog, zlasti v ozke soteske ki niso zašti- tene z zidovjem, kakor na sušaški progi. Ze- rezniška uprava je storila vse, da očisti ta del proge. Toda ko se proga očisti, nanese burja s hribov zopet novega snega, tako, da je ves trud zaman. Z velikim trudom so očistili prog do Zrmanje in je upati, če preneha burja in sneg, da bo zopet vzpostavljen pro- met s Splitom. Najnovejša poročila javljajo, da vlaki že vozijo do Splita.

★ Smrtna nesreča radi eksplozije mož- narja. V predmestju Siska Galdovem ob Sa- vi so se slavili božični prazniki nenavadno veselo in bučno. V mestu je policija sicer pre- povedala streljati z možnarji, zato pa se je tem bolj streljalo v predmestju. Tako je pri- čel streljati Anton Jug že na sv. večer in je to streljanje nadaljeval tudi na sv. dan in na Štefanovo. Ko je nasul v veliki možnar izred- no veliko smodnika, v nadi, da bo »zagrmelo« kot še nikoli, je možnar eksplodiral. Železni drobec so zadeli Juga v glavo in mu jo grozno razmesarili. Jug je že čez nekaj minut izdihnil v velikih bolečinah.

★ Žalostna smrt. Dne 31. decembra je bil v Turnišču pokopan 23 letni fant Jožef Törnar. Umrl je bil vojak in je pred prazni- ki prišel na dopust. Po nesreči se je v glavo prehladil in je dobil vnetje možganske skor- je. Takoj so ga prepeljali v bolnico v M. So- boti, a pomoči ni bilo. Po strašnem trpljenju se je preselil v večnost.

★ Nagla smrt stražnika. Na starega leta dan je umrl v Zagrebu nagle smrti 28 letni konjeniški stražnik Ivan Knežević. Hotel je obiskati neko svojo znanco, toda pred nje- nim stanovanjem mu je nenadoma postalo slabo in omahnil je na tla. Prenesli so ga v sobo, kjer je prosil za kozarec mleka in da bi polkali rešilno postajo, da ga prepele v bolnico. Toda medtem je Knežević že umrl. Zdravniška komisija je odredila obdukcijo njegovega trupla, da ugotovi vzrok nagle smrti.

★ Društvo svinjskih tatov. V Stari So- bocki pri Novski v Slavoniji so trije kmetje: Ivan in Peter Marton ter Ilija Čerizović usta- novili pravcato družbo svinjskih tatov ter so v kratkem času pokradli okoliškim kmetom 43 prašičev v skupni vrednosti nad 30.000 di- narjev. V njihovo društvo so kasneje vstopili še štirje drugi kmeti. Vendar pa jim je oro- žništvo kmalu prišlo na sled, jih polovilo in jih izročilo sodišču v Novski.

★ Napenjanje, bolečine v črevesih, bod- ljaje, tiščanje v prsih, srčno napako odstrani naravna »Franz-Josef« grenčica in ustavi na- val krvi na možgane, oči, na pljuča ali na srce. Zdravniška priznanja govorijo o res pre- senetljivih uspehih, ki so jih dosegli s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko se- dijo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in spe- cerijskih trgovinah.

★ Lesna industrija: Ia remscheld-ske ža- ge; polnojarmenske mlinske, krožne in druge dobite najceneje pri »Jeklo«, Ljubljana, Stari trg. 10342

ni bojeval z nobenim človeškim bitjem, tem- več z vragom, torej ga niso mogli ozdraviti ljudje, temveč le Božja moč. Tako se glasijo Gospodove besede v Svetem Evangeliju. To kar ni mogoče ljudem, je mogoče pri Bogu. Njemu bodi čast zdaj in na vekomaj. Amen.

2. Modra deva Fevronija.

Knez Peter je slišal, da je dosti zdravni- kov v predelih sosedne rjazanske dežele. Uka- zal je, naj ga popeljejo tja: saj ni mogel za- jahati konja radi hudih bolečin. Ko so ga pri- peljali v rjazanske predele, je razposlal svoje spremstvo, da poišče zdravnike. Eden izmed njegovih vojščakov je slučajno prišel v vas, ki se zove Laskovo. Prišel je pred vrata neke hiše in je videl, da ni nikogar notri. Stopil je na dvorišče in nihče ga ni slišal. Šel je v izbo in je zagledal čudno sliko: devica sedi sama in tke pri krosnih, pred njo pa skače vajec.

Devica je rekla: — Ni lepo, če je dvor brez ušes in če nima hiša oči.

Mladenič ni razumel njenih besed. Vpra- ša jo: — Ali je tu kak možak, ki je gospodar pri hiši?

— Moj oče je gospodar, a je šel skupaj z materjo, da se joče na up. Imam še brata, a ta je odšel, da gleda skozi noge na oni svet. Mladenič ni razumel teh besed in se je

zelo čudil, ko je slišal te čudne reči. Rekel je dekletu:

— Prišel sem k tebi in vidim, da si pri delu, zraven pa skače zajec. Slišim iz tvojih ust neke čudne reči in ne vem, kaj govoriš. Ne razumem niti ene besede!

Ona mu odgovori:

— Potem ne razumeš prav preprostih re- či! Prišel si k nam na dvorišče in v mojo izbo in si me našel po domače oblečeno, ne napravljeno za sprejem gosta. Če bi imeli na dvorišču psa, bi pričel lajati, čim bi zavohal, da se bližaj hiši. To so tedaj ušesa dvora. Če bi imeli v hiši dečka-služabnika, bi videl, da greš notri in bi me opozoril. To so oči hiše. Če pa sem ti rekla, da sta šla moj oče in mati na up jokat, to pomeni, da sta šla na pogreb. Tam se jočijo po pokojniku. Ko pa pride smrt po nas, se bodo jokali za nami drugi. To pač pomeni jok na up. Kar pa se tiče brata, sta moj oče in brat bratnika: pobirajo med pri divjih čebelah v gozdu. Tudi danes je šel moj brat na to delo. Saj veš, da zleze na drevo in vidi skozi noge, kako je visoko nad zemljo. Potem se vedno boji, da ne bi padel iz višine. Kdor pade, seveda izgubi življenje. Zato sem ti rekla, da je šel gledati skozi noge na oni svet.

Tedaj je rekel mladenič:

— Vidim, da si bistro dekle, povej mi svoje ime.

Ona je odgovorila:

1 Brtnik, iskalec gozdnega medu.

1 Krosna (množina srednjega spola), statve.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

○ Volivni imeniki. Mestni magistrat ljubljanske opazarja volivce, da se meseca januarja popravljajo volivni imeniki. Ker le ni izključeno, da bi se pri tem delu ne vrinila kaka napaka, prosimo volivce, da se v času do 10. januarja 1928 pridejo prebricati na magistrat soba št. 21 (volivni kataster) glede pravičnega vpisa. To opozorilo pa še posebno velja najmlajšim volivcem, rojenim leta 1906. in 1907.

○ Pozivamo vse one, ki že pri zadnjih občinskih volitvah niso bili vpisani v volivnem imeniku, če prav bivajo v Ljubljani, da se čimprej zglasijo v našem tajništvu, Jugoslovanska tiskarna, II. nadstropje, da bomo potem lahko zahtevali pri sestavi novih volivnih imenikov njihov vpis. Pa tudi vse one naše somišljenike, ki so se naselili v Ljubljani v zadnjih mesecih, prosimo, da se v isti zadevi čimprej javijo v našem tajništvu. Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—7 zvečer. — Tajništvo SLS za Ljubljano.

○ Važna pridobitev Ljubljane in cele Slovenije bo zoološki vrt društva »Zoo«. Naj se vsakdo odzove vabilu za člana, ko ga prihodnje dni obišče društveni poverjenik z nabiralno polo. Članarina znaša za vse leto samo 12 Din.

○ Društvo »Zoo« v Ljubljani. V društvenem oglasu v številki od 1. januarja t. l. je pomotoma izostal naslov društvenega tajnika (dr. Stanislav Bevk, Ljubljana, Aleksandrova cesta 10); tudi naj se popravijo naslov blagajnika v pravilno: Aleksandrova cesta 5.

○ Božičnica Elizabetne konference pri sv. Petru. Dne 18. decembra lanskega leta je napravila konferenca ljubko božičnico. Primernemu nagovoru so sledile deklaracije obdarovancev. 300 svetlih oči je zrlo na darove pod razsvetljenim drevescem. 75 otrok je bilo obdarjenih s čevlji, obleko in perilom. Bodi na tem mestu izrečena najlepša hvala vsem dobrotnikom, ki so omogočili bogato obdaritev.

○ Silvestrovo v Ljubljani. Ni bilo pregrenko slovo Ljubljancem od starega leta. Le malokdo ali pa nihče ni potočil za njim solze kajti ljudje so nepoboljšljivi optimisti ter so tudi sedaj trdno prepričani, da bo to leto boljše kot prejšnje, — kljub vsem groznim »preroškimi« napovedim, ki kaže 1. 1928. še čakajo uresničenja. Malo se je zmenila za to na Silvestrovo Ljubljana, prav malo. Skoro vsem so se smejala lica, vsakdo je praznoval prihod novega leta, hrupno ali na tihem, kakršne vrste je že. Med krasno uspešnim znanami naj omenimo Silvestrovanje v Unio, kjer je priredilo veselico glasbeno društvo »Ljubljana. Šaljivih nastopov, kupletov, pevskih in glasbenih točk ni bilo tu ne konca ne kraja. Priznati je treba »Ljubljani«, da je znala svoje številne prijatelje, ki so prihiteli na njeno zabavo, prav izvrstno pripraviti v dobro voljo tako, da je bil tu prihod Novega leta sprejet v kar najizvrstnejšem razpoloženju. Tudi druge zabave po mestu, zlasti

ona »Grafike« v Ljudskem domu, so prav dobro uspeli.

○ Umrl je na Viču g. Franc Sever, delovodja tobačne tovarne. Pokopali so ga v soboto na viškem pokopališču.

○ Čuden svat v novoletnem jutru. Trije mladi študentje, veseljaki iz Šiške, so se po preteklih silvesterskih nočih vračali v novoletnem jutru domov. V Latermanovem drevo-redu so nalezli na klopi sedečega moža Franca S., kateremu so prav vljudno voščili srečno novo leto, čeprav ga niso poznali. Ta pa se ni dosti zmenil zanje, temveč je potegnil iz žepa revolver in si ga nastavil na sen-ce. Fantje so odskočili, nato pa zgrabili čud-nega svata za roke in mu izvili revolver. Od-vzeli so mu naboje, nakar so mu revolver vrnili. Na križišču so opozorili na možakarja stražnika. Ta je samomorilnega kandidata aretil in mu odvzel revolver, ker ni imel orožnega lista. Možakar je hudo žaloval za revolverjem, o katerem je trdil, da mu je edini spomin na njegova vojaška leta v sve-tovni vojni.

○ Voz in konji padli v Ljubljano. Vče-raj dopoldne je vozil mestni delavec Kovač po Sv. Petra nasipu. Ker je privozil približno snega ob Ljubljani, se je voz nagnil po bregu in se zavalil v Ljubljano ter poteg-nil za seboj še oba konja. En konj si je pri padcu zlomil nogo, drugi pa je ostal nepoško-dovan. Le z velikim trudom so potegnili voz in oba konja iz struge. Ranjenega konja so oddali konjskemu mesarju. — Od očividca te nesreče smo prejeli še sledeče pripombe. Nesrečo je povzročilo dejstvo, da na celem Sv. Petra nasipu ni nikake ograje in nobe-nih varnostnih naprav. Voznik je vozil skraj-no previdno in varno. Na gladkem zledene-lem snegu pa so pri obračanju voza zdrsula zadnja kolesa preko cestnega roba in potem nevdržno vlekla konje v strugo Ljubljane. Voznik je imel skrajno prisotnost duha in vse, kar je bilo v hipu mogoče storiti, storil, da bi nesrečo preprečil, toda konji niso mog-li voza prav nič zadržati, tako da je naenkrat vse skupaj padlo v strugo. Krivdo nesreče ab-solutno nosi mestna občina in če bi se to pri-godilo tujemu vozniku, bi občina morala no-siti vse stroške in povrniti vso škodo. Pri tej priložnosti naj občina vendar že enkrat uredi ta nasip in poskrbi za primerno ograjo, ki je tudi za druge pasante nujno potrebna. Saj se je tu zgodilo že več nesreč. Vse polno otrok se igra ob tem nasipu in vsi so stalno v ne-varnosti, da se pobijejo ali drugače ponesre-čijo. Prebivalci nasipa Sv. Petra pričakujejo, da bo nesreča zanje imela vsaj to dobro, da se tu postavijo takoj primerne varnostne na-prave.

○ Skesani tat. Na Vožarskem potu je našel stražnik v soboto zjutraj 250 Din vred-den ročni voziček, ki je bil najbrže kje ukra-den, pa se ga tat ni upal peljati skozi mesto in ga je pustil tam. Lastnik naj se prijavi policiji.

○ Repotarjeve sleparije. Policija še ved-no preiskuje sleparije lažizdravnika Avgusta Ropotarja. Kakor je ugotovljeno, je Ropotar izvrševal svoje goljufije tudi na Štajerskem, kjer se je izdajal za zdravnika dr. Ludvika Černeta iz Celja, odnosno iz Maribora. Na Štajerskem je pod tem imenom ogoljufal več gostin za večje cene, raznim svojim pacijen-tom in pacientkam pa je predpisoval zdra-vila, kakor na primer aspirin za bolečine v želodcu in grenko sol za naduho etc. Ropotar je bil rojen 1. 1899. v Zidanem mostu, je srednje visoke postave in skrajno drznega, samozvestnega nastopa.

○ Oglejte si krasno izbiro bluz in otroških oblaci. — Kristofič-Bučar, Stari trg 9.

Maribor

○ Mir v Mariboru na Silvestrov večer in na Novega leta dan. Na Silvestrov večer in na Novega leta dan je bil po mariborskih ulicah popolen mir in policija ni imela nika-kega opravka z razgrajci.

○ Silvestrovanje na visokem Pohorju. Na Silvestrovo proti večeru se je odpravilo k Sv. Arehu na Pohorje kakih 40 prijateljev planin iz Maribora. Slavili so Silvestrov večer v zasneženi Ruški koči. Na Novega leta dan ob desetih je maševal turistom g. dr. Je-hart. Razpoloženje med izletniki na Silvestro-vo in na Novega leta je bilo izborna. Na No-vega leta so obiskali Pohorje smučarji, a sneg je premehak ter presuh za ta šport, akoravno je visok nad en meter.

○ Ljudsko gibanje v Mariboru. V pretek-lem letu 1927 se je v Mariboru narodilo, po-ročilo oziroma umrlo sledeče število ljudi. Stalna župnija: Število rojenih otrok je 127. Od teh 60 dečkov in 67 deklic. — Poročenih je bilo 81 parov. — Umrlo jih je 114 in sicer: 55 moških ter 59 ženskih. — Magdalenska žup-nija: Rojenih otrok je 542. Od teh 275 dečkov in 267 deklic. Poročenih je bilo 108 parov. Umrlo je 429 ljudi; moških 322 ter 197 žen-skih. — Franciskanska župnija: Otroci so ro-jeni 185. Od teh je 100 fantov in 85 deklic. Poročenih je bilo 144 parov. Umrlo pa je 122 ljudi; 58 moških in 64 ženskih.

○ Občni zbor Dijaške kuhinje v Mari-boru. Dne 29. decembra se je vršil občni zbor Dijaške kuhinje v Mariboru. Iz poročila od-bornikov posnamemo, da je društvo v pre-teklem poslovnem letu podpiralo dnevno 84 revnih dijakov ter jim oskrbovalo obed oz. večerjo. Razdelilo je skupno v šolskem letu 1926-27 ogromno število 12.956 obedov in 8681 večerij. Izdatki za to so znašali 93.018 dinarjev, kar je društvo krilo iz Ferkove usta-nove in pa iz raznih darov. Izmed večjih podpornikov gre posebna zahvala za naklo-njene zneske mestni občini Maribor, okrajne-mu zastopu Maribor ter Posojilnici v Maribo-ru. Vseled vedno naraščajočih potreb se dru-štvo obrača na vso javnost z nujno prošnjo, da se spominja Dijaške kuhinje in mu omogoči, da še nadalje vrši plemenito delo v prid marljivim in v težkih razmerah se učečim dijakom. Za vse, kar smo že prejeli, in kar še bo prišlo, iskreni: Bog plačaj!

○ Dr. Tone Pernat, odvetnik v Mariboru, naznanja, da je preselil svojo pisarno na Aleksandrovo cesto št. 14.

○ Samounior. Na Silvestrovo proti pol-noči se je ustrelil pred kavarno »Dravac« Alojzij Ivanuš, 26 letni litograf iz Ptuja. Kaj da je gnalo mladega fanta v prostovoljno smrt, ni znano.

Celje

○ Celjske naročnike »Slovenca«, ki pre-jemajo list dostavljen na dom, prosimo, da redno poravnajo naročnino le pri podružnici »Slovenca« v Celju, Cankarjeva cesta 4.

○ Sami glejtel »Jutro« in »Nova doba« skušata Celjanom dopovedati, kako počasna in neekspeditivna je sedanja večina v mestnem občinskem svetu, ki da ni mogla pravočasno spraviti pod streho občinskega proračuna. Pri tem si demokrati trobenti dovolj jeta staviti za zgled prejšnjo demokrasko večino, ki da je proračun imela vedno pravočasno odpravljen. Na take neosnovane trditve se niti ozirali ne be, če ne bi demokrati računali, da jim je za-kasnitev proračuna dobrodošla prilika za de-maogigijo. Kaj je tedaj na stvari: 1. Demokrati dobro vedo, da sestavlja predlog proračuna mestno knjigovodstvo. Tega knjigovodstva ni organizirala sedanja večina, temveč je nava-jeno delati tako, kot se je pri prejšnji demo-

kratski večini izučilo. Šef knjigovodstva rač-svet. Kalan je na urgence odgovoril s pismom, ki ga je g. župan v zadnji redni seji občinskega sveta prečital in ki so ga tudi demokraski občinski očetje poslušali molče in z upraviče-njem. Tam stoji: »Sestavljanje letnih proračunov traja običajno 7 do 3 tednov. Letos je proračun posebno obsežen in je mestnemu knjigovodstvu povzročil več dela kakor druga leta. Prilagoditev proračunov posameznih uradnih in gospodarskih oddelkov ter mestnih šol glavnemu proračunu, ki ga sestavljam podpisani po rubrikah knjig, ki se vodijo pri mestnem knjigovodstvu, je zelo komplicirano delo, ki zahteva vso pozornost in veliko na-tančnost, kar je vezvano z veliko zamudo časa. To delo se ne da pospešiti z naglico, ki bi škodovala zanesljivosti proračuna. Pospešiti se da le z vztrajnim intenzivnim delom, kar sem po možnosti dosegel s tem, da sem zadnje tedne posvetil ves svoj prosti čas poklicnemu poslu. ... Imam pravilno umevanje za vršitev svojih službenih dolžnosti in imam zavest, da sem jih vsigdar vestno izpolnjeval, četudi s požrtvovalnostjo, ki ni vsakomur prirojena. Ultra posse nemo tenetur!« — Nalašč smo ci-tirali te vrste, ker bodo svojemu somišljeniku svet. K. tudi demokrati verjeli. — 2. Konsta-tirati je dalje treba javno, kar je v ostalem storil celjski g. župan tudi že pri zadnji seji, da je laž, da bi bila prejšnja demokraska ve-čina imela kdaj proračun v zakonitem roku pod streho. Proračun za l. 1922. je bil v obč-svetu sprejet še le 12. junija 1922, za l. 1923. 4. januarja 1923, za l. 1924. 21. novembra 1923, za l. 1925. 13. marca 1925 in za l. 1926. 24. no-vembra 1925, nobenkrat pa tedaj pred 1. no-vembrom, kakor bi to odgovarjalo določilu obč-statuta. Odobreni pa proračuni niso bili niti v enem slučaju pred pričetkom poslovnega leta, za katerega so veljali. — 3. »Nova doba« se je na dolgo razpisala o posameznih točkah no-vega proračuna ter očita vse mogoče večini, čeprav se v svoji kritiki naslanja zgolj na ela-borac, ki ga je izdelalo mestno knjigovodstvo, ki ga pa večina temeljito predeluje in je tako pisanje o mestnih zadevah grda demaogigija, ki more biti dobrodošla le ljudem, ki jim je interes občine deveta briga in jim je vse le interes stranke.

Dopisi

Kamnik

Poprava vodovoda. Lepo novoletno darilo je pripravil novi občinski odbor Kamničanom: po-srečilo se je namreč najti napako v vodovodu, ki je bila že dolga leta sem ena največjih skrbi vsakokratnega občinskega odbora. Vodni tok je bil tako slab, da ni voda skoro nikjer več tekla v prvo nadstropje in novih napeljav tudi ni bilo mogoče delati, čeprav bi bile krvavo potrebne. Vedno se je mislilo, da so najbrže cevi preozke in vsak odbor se je bal stroškov. Sedanji odbor pa se je odločil in je poklical vsečaka iz Kranja, ki je s posebnim aparatom dognal, da neke v bližini smodnišnice uhaja večja množina vode. In res se je posrečilo po trudopolnem kopanju in iskanju dobiti pokvarjeno mesto takoj v pričetku smodniš-nice, kjer je bila cev poštena in ukrvljena tako, da je iz pest široke razpokline bruhala voda i močno silo in je bil tako zmanjšan pritisk vode od štirih na 0,8 atmosfere. Instalater je v najhujšem mrazu popravil poškodbo in zbral ima voda toliko moči, da je je dovolj i še za nadaljnje napeljave, kjer pride predvsem v poštev Perovo. In še celo boje se, da ne bi močni vodni pritisk razgal po hišah, kjer imajo slabo napeljavo, cevi. Taka je rešeno mesto velike skrbi, ki je ni upal rešiti prejšnji odbor in tudi strahu pred velikimi stroški, ki so jih prerokovali, ako bi se vodovod hotel popravljati toliko, da bi zadoščal povsem. — Naj-več zaslug pri tem popravilu ima gospod župan Kračnar, ki se ni strahnil ne dela, ne truda, dokler ni bila stvar dovršena. Kamničani smo njemu in delavni večini v občinskem svetu res iz srca hval-ječni za lepo novoletno darilo.

Novo mesto

Esperantski klub v Novem mestu. Esperanti-stično gibanje v dolenski metropoli lepo napreduje, število somišljenikov narašča, prvi esperantski te-čaj je končan. V četrtek, dne 29. decembra se je vršil ustanovni občni zbor »Esperantskega kluba«, ki ga je otvoril prof. Modrijan. Zbora se je udele-žil tudi predsednik ljublj. esp. kluba, kot centralne esperantističnega gibanja v Sloveniji, ter v kratkih potezah očrtal postanek mednarodnega jezika »Espe-ranta« in njega velikanski razmah po svetovni vojni. Tako ima Slovenija že svoj sedemnajsti klub, ki je bil sestavljen tako: predsednik prof. Modri-jan, odborniki: gđč. Kastelic in Rozman, gg. Košir in Lakner. — V prihodnjih dneh se otvori že drugi esperantski tečaj za pričetnike, ki so vljudno vabljeni na tozadevni sestanek v četrtek, dne 5. ja-nuarja točno ob pol 8 zvečer v »Narodnem domu«, prvo nadstropje.

Hrastnik

Se. Lenart se po spremembi imena imenuje Hrastnik ob Savi.

Protestni shod so imeli socialisti skupine g. župana Siterja v konzumu. V glavnem so govorili proti oblastnemu obdavljenju na alkohol in plesne veselice. Značilno je, da je g. poslanec Sitar za vse to glasoval, kar njegovi ljudje napadajo. Omenimo, da je trboveljska občina za 50 % višje obdala alkohol nego oblastna skupščina.

Umrli sta v Hrastniku gosna Koritnik, žena delavca v kemični tovarni in daleč okrog znan-babica Avgusta Agrež-Učakar.

Ptuj

○ Naše popularno društvo jugoslovanskih akademikov v Ptuj priredi dne 6. januarja 1928 ob pol 21. uri zvečer v Narodnem domu žanjako mesto oficijelnega akademskega plesa. Reklamacije nasloviti: Pavlič Ivan, medicinec v Ptuj. Čisti dobiček je namenjen Podpornemu fondu revnih visokošolcev. Pričakujemo, da se odzovejo meščani našemu vabilu ter posetijo to družabno prireditve, zlasti tudi trgovci in obrtniki, katere smo doslej na naših prireditvah videli žal le v malem številu. Mnenje, da tvori akademik posebno kasto za sebe, je popolnoma napačno in bi nas zelo žalilo, ako bi po odsotnosti nekaterih krogov na naši prireditvi morali sklepati, da to napačno mnenje še vlada.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Torek, 3. januarja: Zaprt.

Sreda, 4. januarja: DIVJA RAČKA. Premijera.

Premijerski abonma.

Četrtek, 5. januarja ob 15. uri: DVA BREGOVA.

Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izven.

Petek, 6. januarja ob 15. uri: SNEGULCICA. Ljud-ska predstava pri znižanih cenah. Izven. Ob

20. uri zvečer: UKROČENA TRMOGLAVKA.

Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Sobota, 7. januarja: MNOGO HRUPA ZA NIC. C.

Nedelja, 8. januarja ob 15. uri: PETERČKOVE

POSLEDNJE SANJE. Ljudska predstava pri

znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 9. januarja: DIVJA RAČKA. Red A.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Torek, 3. januarja: TRUBADUR. Red C. Gostuje

ga. Wilfan Kunc.

Sreda, 4. januarja: CAROBNA PIŠČAL. Red D.

Četrtek, 5. januarja: PLES V MASKAH. Izven.

Gostuje ga. Zdenka Zikova.

Petek, 6. januarja ob 15. uri: BAJADERA. opereta.

Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Sobota, 7. januarja: HOFFMANNOVE PRIPOVEDI-KE. Ljudska predstava pri izredno znižanih

cenah.

Nedelja, 8. januarja ob 15. uri: CAROBNA PI-

SČAL. Ljudska predstava pri znižanih cenah.

Ob pol 20. uri: ORLOV, opereta. Ljudska

predstava pri znižanih cenah.

Ponedeljek, 9. januarja: Zaprt.

Trubadur v ljubljanski operi. Danes v to-rek 3. januarja se poje v ljubljanski operi Verdi-jeva opera »Trubadur« pri kateri gostuje v vlo-gi Eleonore ga. Zdenka Kunc-Wilfanova. Gospa je že parkrat nastopila v tej vlogi na našem odru z največjim uspehom. Popolno priznanje publike pa ji je prineslo tudi prvo gostovanje v zagrebški operi. Kritika in publika je tudi tam polna hvale. Osta-la zasedba kakor običajna pri dosedanjih vpri-zoritvah. Opero dirigira kapelnik g. Neffat. Opera se poje za abonente reda C.

G.Zdenka Zikova v ljubljanski operi.

Kakor že javljeno, gostuje po več kot enoletnem presled-ku zopet v naši operi izredno priljubljena prima-dona ga. Zdenka Zikova iz Zagreba. Njeno gosto-vanje se vrši v Verdijevi operi »Ples v maskah«, kjer poje vlogo Amelije. V ostalih vlogah sode-luje naše prve moči. Predstava se vrši včertek, dne 5. t. m. In sicer kot izven predstava pri obi-čajnih opernih cenah.

Mariborsko gledališče

Torek, 3. januarja ob 20. uri: EVA. Ab. D. Kup.

Sreda, 4. januarja ob 20. uri: ŽIVELI TATOV. C.

Premijera

Četrtek, 5. januarja ob 20. uri: MADAME BUT-

TERFLY. Ab. A. Kuponi.

Petek, 6. januarja ob 15. uri: ROKOVNJACI. Zni-žane cene. — Ob 20. uri ORLOV. Prvič.

Mariborski ljudski oder

Nedelja, 8. jan. ob pol 20. uri: A. Funtek: TEKMA

(drama v 3 dej.).

Vsled nastalih zaprek se vprizoritev »Tekme«

preloži na nedeljo, to je 8. jan. ob pol 8 zvečer.

Igra bo trajala z odmorom vred do pol 10.

Celjsko gledališče

Četrtek, 5. januarja, ob pol 8. uri: P. Gollia: PE-

TERČKOVE POSLEDNJE SANJE. Sol. pred-

stava ob izredno znižanih cenah.

Orel

Ljubljana—Sv. Peter. V sredo dne 4. januarja imamo svoj fantovski večer v dvorani Akademске-ga doma. Vsebina bo predavanje našega inženirja o »radiu«, obenem z radiokonzertom. Čas običajen. dostop je dovoljen samo članom in starešinam.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za nabornike, ki poldejo spom-ladi k vojakom, se vrše v Domu od 21. do 25. ja-nuarja. Gg. župniki se prosijo, da opozore mlade-niše in stare na ta važni tečaj. — Vodstvo Doma.

Gospodarstvo

Zunanja trgovina v oktobru 1927

Pasivna za 77 milijonov, v prvih 10 mesecih 1927 za 712 milijonov.

Iz pravkar objavljenih podatkov posnemamo, da je v oktobru t. l. znašal uvoz 143.960 ton v vrednosti 723.2 milijona dinarjev. V oktobru lani je znašal 106.000 ton za 654.15 milijona, v septembru letos pa 123.000 ton za 695.15 milijona dinarjev. S tem je dosegel naš uvoz rekordno višino, kar je v veliki meri sezonski pojav.

Istočasno je znašal naš izvoz samo 645.7 milijonov dinarjev. Zato je naša zunanja trgovina v tem mesecu pasivna za 77 in pol milijona dinarjev. Kakor smo že v novoletni številki omenili je ta pasivnost v zvezi z dotokom tujega kapitala k nam in slabši letino, ko nismo izvažali žitaric. Pri tem je je upoštevati, da je bilanca zunanje trgovine samo sestavni del naše plačilne bilance in ta je merodajna za presojo, ne pa samo trgovinska bilanca. (Zato lahko odpadejo tudi k temu spadajoče nestrokovne pripombe v nekem ljubljanskem dnevniku, kjer obenem čitamo še neresnično trditev, da ima Českoslovaška manj prebivalstva kakor naša država. Op.)

Skupno je znašal naš uvoz v prvih 10 mesecih lani 1.070.800 ton za 5.961.2 milijona napram 1.029.100 tonam za 6.323.5 milijona dinarjev v odgovarjajoči dobi leta 1926. Na drugi strani smo v prvih 10 mesecih lani izvozili za 5.249.1 milijona dinarjev. (1926. 10 mesecev 6.399.4 milijona). Tako izkazuje naša zunanja trgovina za prvih 10 mesecev 1927 pasivnost v znesku 712.1 milijona dinarjev.

Največ smo v oktobru 1927 uvažali (podatki v oklepajih za septembr v milijonih dinarjev):

bombažne tkanine	101.5 (106.9)
bombažno predivo	48.8 (41.9)
volnene tkanine	48.4 (65.8)
stroji	31.3 (26.3)
jekl. produkti	20.7 (20.3)
kava	20.4 (20.3)
sol	19.0 (13.3)
sirov bombaž	18.4 (7.9)
kože	14.0 (18.0)
riž	13.4 (10.4)
premog	13.3 (13.2)
elektrotehn. predmeti	12.5 (9.9)
jeklo	11.6 (10.6)
voln. predivo	10.7 (12.1)

Splošne dolžnost davkoplačevalcev v I. četrtletju 1928

(Opozoritev Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

I. Vložitev napovedi. a) Za dohodnino. Rok za vložitev napovedi za l. 1928. potoče dne 31. I. 1928. Do tega roka mora vsakdo, čigar dohodki so zavezani dohodnini, vložiti iz lastnega nagiba brez posebnega poziva, da se ogne zamudnim posledicam § 205. zakona o osebnih davkih. Zaslужbe telesnih delavcev ni zavezan dohodnini. b) Za rentnine. Hkratu z napovedjo za dohodnino je vložiti tudi napoved za rentnino. Za kar ne dobi nihče posebnega poziva. Napovedi za rentnino ni treba vlagati davkoplačevalcem, ki že plačujejo rentnino in svojega bivališča tekmo l. 1927. niso izpremenili in se njihovi rentnini zavezani dohodki niso pomnožili. Tiskovine za te napovedi se dobivajo brezplačno pri davčnih oblastvih ali davčnih uradih.

II. Prijave za odmero davka od zaslužka telesnih delavcev za l. 1928. 1. Telesni delavci (delavci), ki opravljajo delo samostojno ali od delodajalca nezavisno (postrežki, dninarji, žagarji, ulični prodajalci raznih potrebščin in živili in tem podobni morajo brez posebnega poziva vložiti prijavo do 31. I. 1928 in napovedati zaslužek, ki ga bodo po vsej priliki dosegli v l. 1928. 2. V istem roku morajo vložiti prijavo delodajalci za svoje telesne delavce (delavke), če ne odvajajo davka z mesečnim četrtletnim seznamom in vsi zasebniki za svojo služinčad. V prijavi je treba navesti za vsakega posameznega delavca ali uslužbenca zaslužek, ki ga bo po vsej priliki dosegel v 1928. — 3. Delodajalci, ki odvajajo davek z mesečnimi seznammi (ind., rud., gradb., železn., hotelska, restavr. in trg. podjetja, slednja, ako kupujejo na deb. ali na deb. in na drobno) morajo odpremiti pobrane zneske in predložiti sezname najkasneje do 14. vsakega mes., delodajalci pa, ki odvajajo pobrane zneske s četrtletnimi izkazi (vsi ostali delodajalci), pa tekom 14 dni po preteku vsakega četrtletja. — Delavci (delavke), ki niso dovršili 18. leta, ali ki so prekorčili (-le) 65. leto starosti, niso zavezani davku od zaslužka telesnih delavcev.

III. Prijave za odmero davka priv. in samoupravnih nameštencev za l. 1928. Vsi priv. uslužbenci (med katere spadajo tudi kvalificirani trgovinski in obrtni pomočniki) so dolžni do dne 31. I. 1928 s posebno tiskovino, katero dobe pri davčnih oblastvih I. stopnje, prijaviti vse svoje službene prejemke, ki jih bodo prejeli po vsej priliki v l. 1928. bodisi v denarju, bodisi v naturalijah. — Pravilnost prijave mora službodajalec potrditi s svojim podpisom.

IV. Davek na poslovni promet. 1. Davkoplačevalci, katerih promet v letu 1927, ni presegel zakonito določene meje 360.000 Din in ni bil manjši od 15.000 Din, potem vse svobodne profesije ne glede na velikost opravljenega prometa, so dolžni vložiti do dne 31. I. 1928 predpisano prijavo, ne da bi čakali na poseben poziv davčnega oblastva. Napovedi ti je promet minulega leta 1927.

2. Vsa podjetja, zavezana javni računodaji, družbe z om. zavezo in vsi oni obrti in podjetja, katerih promet je presegel v minulem letu 360.000 Din, morajo voditi knjige opravljenega prometa in predložiti najpoznejše v 30 dneh po preteku vsakega četrtletja prijave ter hkrati plačati odpadajoči 1% davek na poslovni promet. Najkasneje do dne 31. I. 1928 pa morajo predložiti splošno prijavo o celokupnem opravljenem prometu v l. 1927.

V. Dospelost direktnih davkov. Dne 1. II. 1928 dospo v plačilo neposredni davki I. četrtletja 1928. Davčni uradi so upravičeni jih prisilno izterjati, če se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti in zaračunati zamudne obresti in narasle eksekucijske stroške.

Predavanje v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo. Opozorjamo na predavanje, ki se vrši danes, v torek dne 3. januarja 1928 ob 6 zvečer v dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani. Predaval bo univ. profesor g. dr. Walter Hoffmann iz Freiburga o temi Über die deutsche Wirtschaft. Odlični predavatelj je znan po svojem publicističnem delu in po mnogih razpravah, ki jih je napisal o naši državi. Na to interesantno in poučno predavanje opozorjamo predvsem gospodarske kroge, pa tudi druge, ki se zanimajo za nemško gospodarstvo.

Uradni dan Zbornice za TOI v Celju. Zbornica za TOI v Ljubljani opozarja vse zainteresirane, da se vrši prihodnji zbornični uradni dan za celjsko okrožje v torek dopoldan dne 3. januarja 1928 v ravateljiski pisarni Javnega skladišča v Celju.

Delniška družba združenih pivovarov Zalec in Laško izkazuje za leto 1926-27 izgubo 35.816 Din napram 793.354 Din v letu 1925-26, skupaj 829.171 dinarjev na kapital 2.000.000 Din.

Povišanje kapitala Anglo-jugoslovanske d. d. v Zagrebu. Ta družba je dovršila dalekosežna dela pri rafineriji Caprag in povišuje kapital od 25 na 100 milijonov dinarjev in postaja s tem ena največjih naših delniških družb.

Izredni občni zbor Križevske industrijske d. d. v Ljubljani se je imel vršiti 28. decembra. Radi nesklepnosti pa je bil preložen na 9. januarja 1928 (ob 16 v Slovenski banki, dnevni red: volitev uprave in nadzorstva, prodaja premičnin in nepremičnin).

Dva konkurza v Vojniku. Konkurs je razglašen o imovini Franca Kovačiča, trgovca; prvi zbor 16. januarja, oglasni rok do 1. februarja; ugotovilni narek 18. februarja; nadalje o imovini Frisca Čuka, lesnega trgovca in posestnika; roki 16. januar, 1. februar in 18. februar.

Odprava konkurza. Amalija Koutny (ker ni več upnikov kot) konkurs odpravljen.

Določitev naroka za prisilno poravnava. F. König, trgovec v Celju 30. jan ob 9; Franc Vidovič veletržec v Mariboru 12. januarja ob 10.

Izpremembe v trgovinskem registru. Vpisi: Ernest Zeleznik, trgovina s vinom in sadjem v Dravju; Franc Lenassi, izvozna trgovina z lesom v Gor. Logatec; Rafael Koretič, trgovina z mešanim blagom v Ljubljani, Anton Novak, eksp. trgovina z lesom in ogljem v Mali vasi; Anton Janez Novak, eksp. trg. z lesom in ogljem v Mali vasi; Athemosa lesna industrija v Slovenski Bistrici, trgovina z lesom; Franc Kline, eksp. trgovina z lesom in ogljem v Zdenski vasi; Anton Perko, eksportna trgovina z lesom in ogljem v Zdenski vasi. — Izbrisala se je tvrdka Marcelo Ramboršek, lesna trgovina v Ribnici, ker je podružnica v Lescah odsej glavno obratovališče.

Borza

2. jan. 1928.

DENAR.

Današnji devizni promet je bil zelo živahen. Razen devize Trst in malega zneska Dunaja je vso znatno potrebo krila Narodna banka. Zlasti živahno je bilo povpraševanje za London, katerega je bilo zaključenih 7.500 funtov. Napram zadnjemu sestanku v petek je dajala Narodna banka Curih po nekoliko nižjem kurzu, dočim so se zvišale notacije za Dunaj, London in Prago. Tudi se je uvrstila deviza Trst, ki je bila zaključena po 301.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi 2. jan. 1927.

povpraš.	pon.	srednji	sr. 30 XI
Berlin	—	—	13.53
Curih	10.929—10.959	10.944	10.95
Dunaj	7.995—8.025	8.01	7.99
London	276.38—277.18	276.78	276.60
Newyork	—	—	56.56
Pariz	—	—	—
Praga	167.55—168.35	167.95	167.90
Trst	300 — 302	301	298.75

Zagreb. Berlin 13.514—13.544, Curih 10.929—10.959, Dunaj 7.994—8.024, London 276.38—277.18, Newyork 56.53—56.73, Pariz 222.56—224.56, Praga 167.55—168.35, Trst 298.84—300.84.

Belgrad. Berlin 13.515—13.545, Budimpešta 9.952—9.982, Curih 10.929—10.959, Dunaj 7.995—8.025, London 276.38—277.18, Newyork 56.464—56.664, Pariz 167.55—168.35, Trst 298.35—301.35.

Curih. Belgrad 9.12, Berlin 123.62, Budimpešta 90.60, Bukarest 8.30, Dunaj 73.12, London 20.2875, Newyork 517.95, Pariz 20.395, Praga 15.345, Trst 27.38, Sofija 3.72, Varšava 58.10, Madrid 88.35.

Trst. Belgrad, 33.42—33.45, London 92—92.45, Newyork 18.90—18.91, Pariz 74.50—74.60.

Dunaj. Devize: Belgrad, 12.4025, Kodanj 189.75, London 34.5525, Milan 37.395, Newyork 707.70, Pariz 27.8975, Varšava 79.33. — Valute: dolarji 706, češkoslov. krona 20.95.

Praga. Devize: Lira 184.15, Belgrad 59.40, Pariz 133.50, London 164.15, Newyork 33.75.

Dinar: Newyork 170.25, Berlin 7.3925, London 277.50.

VREDNOSTNI PAPIRI.

V Ljubljani so bile zaključene Strojne po 100. V Zagrebu se je vojna odškodnina uvrstila. Ljubljana. Celjska 164 den. Ljublj. kreditna 135—140. Kred. zavod 100 den. Strojne zaklj. 100.

Zagreb. 7 odstot. invest. posoj. 86.50 bl.; voj. odškodnina 415—416, febr. 385.50—390. Hipo 57.5—Vevče 135 den. Kranj. ind. 375 den. Ruše 265—280. Savbna 56 den. Sešir 125 den.

58. Jugo 96. Praštediona 875. Ljublj. kred. 135. Sečera 570—590. Slavonija 12—13. Trbovlje 465—480. Vevče 135—140.

Belgrad. Vojna odškodnina 412.5—415, jan. 415 (3000). 7 odstot. invest. posoj. 85.50—86.25.

Dunaj. Podon.-sav.-jedran. 85.90. Zivno 112.75. Alpine 44.55, Trbovlje 58.50, Kranjska industr. 48, Leykam 12.25, Slavonija 1.40.

BLAGO.

Ljubljana. Les: deske smreka, jelka par. 24 mm 24 mm I., II., III., monte fko vag. nskl. post. 3 vag. po 480; ponudba je v buk. drvih, fko vag. meja po 22 bl.; zaključ. 3 vag. Tendence mirna. — Dež. pridelki: (vse sampo ponudbe, slov. post. 30 dni dob. prompt.). Pšenica 78—79 kg,

Poročali smo že, da je radi zadnjih silnih mrazov reka Donava zmrznila zlasti okoli mesta Bratislave. Zledenela je tam v dolžini kakšnih 40 km, vsled česar so doteke vode tako narasle, da Donava zapuša svoje bregove. Pri mestu Orošvar teče že preko zaščitnega nasipa, radi česar je nastala nevarnost za mesto Bratislavo. Nevarnost je tako velika, da so 31. t. m. začeli luko evakuirati in demontirati dvigala. Na kraj nevarnosti so

Bratislava v nevarnosti

poslali en bataljon pionirjev. Pionirji so sedaj na delu in razbijajo led tako s pomočjo razbijačev, kakor z minami, katere spuščajo z aeroplanov. Eratizne bombe padajo na Donavo in mečejo led ter vodne stolbe visoko naokrog. Ker se Bratislava nahaja na češko-madžarski meji, je bilo treba za to dovoljenja mađjarske vlade, katere je dovoljenje seveda tudi dala.

Žrtev ljubosumnosti

V italijanski vasi Misaglia v pokrajini Carara se je odigrala, kot poročajo ital. listi, neobičajna rodbinska žaloigra. 23 letni klepar Carlo Dalara je umoril svojo enakoletno ženo Lavreto Raffa s tem, da ji je prerezal z britvijo vrat. Sodnijska preiskava je dognala sledeče: Rano zjutraj je prišlo med soprogo do prepira, ker je žena trdila, da potrebuje novo

obleko. Razgovor je postal vedno bolj oster, tembolj, ker je bil Dalara ljubosumen in je mislil, da žena hoče novo obleko zato, da bi se pred svojimi oboževalci bolj postavljala. Vročekrvni Italijan je zagrabil britve ter ženo končal. Po končanem zločinu se je podal k svojemu očetu v selo Torano, kjer so ga zaprli.

—o—

Konj angleškega prestolonaslednika zbolel na srčni napaki

Krasni konj princa vangleškega prestolonaslednika, njegov ljubljenec pri parforce-lovu na lisice, je pred mesecem dni obolel na srčni napaki. Živinozdravniki so bili kmalu pri kraju s svojo modrostjo, ne da bi kaj pomagali. Princ se je obrnil na znanega strokovnjaka za srčne bolezni, dr. Johna Flinta. Konja so pripeljali s tovornim avtom na doktorjev vrt. Zdravnik jevrgel skozi okno električni vod od aparata za preiskovanje srca. Zico so ovili okoli konjevih nog in pre-

iskava se je pričela. Bolnik je dobil dieto in nasvet, da se sme le zmerno gibati. Dr. Flint je izjavil, da zdravi prvič v življenju konja na srčni napaki. Srčno napako opazuje on največ pri profesorjih, kazenskih nadzornikih ter pri športnikih, plavalcih, tekačih, nogometaših itd. Razlika je le ta, da ima konj boljše živce. Marsikdo, ki ga tare srčna napaka, bi ozdravel, če bi bil tako živčno zdrav kakor so štirinožci.

Bajna bogastva turških sultanov

Turški sultan Abdul Hamid je bil eden najbogatejših ljudi na svetu. Premoženje, ki ga je zapustil v premičninah in nepremičninah, znaša milijarde. Že dalj časa obstoji na Angleškem akcijska družba, ki ima namen likvidirati posestva bivšega sultana, ki se nahajajo po celem svetu in so bila med svetovno vojno zasežena. Ta družba dela ogromne dobičke. Pred meseci pa je turška vlada odobrila ocenitev vseh bogastev, ki se nahajajo v carigradski palači bivših sultanov. Glavni

cenitelj, Šved Hanson, je zdaj to delo dovršil in pripoveduje, da se v sultanovih dvorih nahajajo bogastva, ki spominjajo na pravilice Tisoč in ene noči. Tako n. pr. je našel neko bodalo, kojega držaj obstoja iz enega samega orjaškega smaragda, a na njem je zopet diamant v teži 21 karatov. Našel je tudi prestol iz čistega zlata, v katerega je vdela 20.000 biserov. Ta prestol je vreden gotovo več milijonov dolarjev. Sultanska palača v Carigradu je močno zastražena.

Že 15 let trajajoč podzemeljski požar

List »Bednota« poroča, da gori 2 km daleč od proge zabajkalske železnice ob mongolski meji na ozemlju Akarskega ajmaka (ajmak je vas in obenem rod pri pastirskih Mongolih) podzemeljska plast premaga. Požar traja že 15 let, ker se je pričel l. 1912. Zdaj se je ogenj tako razširil, da šviga iz zemlje in tla so na kilometre daleč naokrog vroča ter brez snežne odeje. Požar bo še trajal, ker

znaša zaloga premoga do 60 mil. ton. Premog ni posebno dober in boj zoper njega se ne bi rentiral. Toda zdaj se bojijo izvedenci za zabajkalsko železnico, ker ogroža podzemeljski požar v stratezičnem oziru najvažnejšo rusko progo. Če bi se železniški podstav zrušil, bi bilo rusko Primorje od zaledja popolnoma ločeno, kar bi lahko imelo nedogledne posledice.

Vzor socialno čutečega duhovnika

V St. Louis, Mo., Severna Amerika živi duhovnik, ki je znan le pod imenom »Father Tim«, pravo ime Mrg. Timotej Dempsey. — Rojen je bil na Irskem in ima sedaj 60 let. Že dolga leta je župnik cerkve sv. Patrika, v tistem delu mesta, kjer se zbira vna mogoča sodrga. Umori in drugi zločini so na dnevni in nočni redu. Lahko bi bil že zdavnaj dobil boljše župništvo, pa ni hotel. V toku 30 let svojega tamkajšnjega pastirovanja je ustanovil en hotel, kjer dobe delavci prenočišče za 15 centov in kosilo oz. večerjo za četrti dolarja. Enak hotel je ustanovil za dekleta. Za stanovanje in hrano plačajo na teden en dolar in pol, kar je za ameriške razmere skrajno poceni. In še dva druga dobrodelna zavoda je poklical v življenje: Dnevno zavetišče za otroke onih mater, ki morajo čez dan na delo; ter dom za rekonvalescente. Matere plačajo po 10 centov na dan za varstvo otroka, če morejo, sicer pa samo »bohlonaj«. Rekonvalescenti plačajo kolikor morejo, če sploh kaj morejo. Tudi najzagrizenejši sovražniki

duhovščine »Father Tima« radi tega spoštujejo. To priča dejstvo, da je bil že 46. pozvan za mirovnega sodnika med delodajalci in delavci ter drugimi strankami. Celo bojujoče se banditske (roparske) bande so ga že prosile, naj posreduje. Če se njemu ni posrečila sprava, se nobenemu ni. Letošnji Miklavž mu je zopet prinesel malo zavidljivo ponudbo posredovanja med dvema italijanskima bandama Hoganitov in Eganitov. Pred približno osmimi leti ju je že enkrat spravil, a samo za tri mesece. Nato je medsebojno sovraštvo na nož in revolver znova izbruhnilo in trajalo do letos. Kako gorki sta si ti bandi med seboj, priča to, da jih je nedavno na obeh straneh 11 padlo. To niso roparji v navadnem pomenu besede, ampak drug drugemu nevoščljivi butlegerji, tihotapci z opojnimi pijanci. Kako se mu bo ta mirovna akcija splesla, se še ne ve. Le to pravi poročilo, da so bile sovražnosti takoj ustavljene, ko je on razglasil, da bo posegel vmes. Dolgo pri Italijanih sprava najbrž ne bo držala.

Božični prazniki čudakov

Skoraj vsako leto ob času, ko se svet raduje pred jaslicami in božičnim drevesom, izgine ali ali ona oseba kot bi se v zemljo popogreznila. Še do danes n. pr. ni pojasnjeno, čemu je na Sveti večer leta 1912. neki ugleđen in imovit trgovec iz Londona izginil. Ži-

vel je v najlepši harmoniji s svojo družino ter bil najveselejši družabnik. Na kosilo za božični dan je povabil več prijateljev in popoldne svelega večera je šel od doma, češ da mora še nekaj nakupiti ter se v eni uri vrne. Od one ure pa ga ni nihče več videl.

Neki mlad zasebnik v Bradfordu je šel leta 1914. na Sveti večer s sestrami v gledališče. Med odmorom je odšel v bufet po čokolado te. izginil. Šele lansko leto ga je neki njegov prijatelj spoznal v restavraciji, kjer je bil zaposlen kot natakar. »Ti si vendar moj stari prijatelj John Hirst,« ga je to ogoril. »Ne, gospod, motite se,« je odvrnil natakar, »moje ime je Harrison, ter vas ne poznam.« Prijatelj je šel po sestro izginulega Johna, ki ga je takoj spoznala kot svojega brata. A tudi te ni spoznal. Dal se je pogovoriti, da je šel z njima k zdravniku, ki ga je po daljšem času ozdravil, da se mu je spomin zopet vrnil. Sedaj je zopet srečen med svo-

Huda noč

Veliko angleško pristanišče Liverpool ponoči 22. decembra ni zatisnilo oči. Grozila mu je velikanska nevarnost. Samo neskončna previdnost je preprečila, da ni postalo vse mesto velikansko požarišče.

Petrolejska ladja »Seminole«, katero je pripeljal vlačilec v pristanišče, je zadela v veliko sidro blizu nabrežja. Pričela se je takoj potapljati. Iz odprtine so privreli curki bencina in nafte. Uro pozneje je plavalo po pristanišču 30.000 ton nafte. Dosti bi bilo najmanjše neprevidnosti, slučajno vržene vžigalice — in vse mesto, vse pristanišče bi postalo ognjeno morje. Ognjegasci in vojniki so takoj obkolili nabrežje in nikogar niso pustili skozi. Nihče ne na morju ne na kopnem ni

Silni viharji divjajo v korejski ožini. Veliko ladij se je potopilo in je, kolikor je dosedaj znano, utonilo nad 500 oseb.

Zasnežene vasi v Angliji. Strašni snežni viharji na Angleškem so veliko vasi popolnoma zametali s sneženimi barierami. Ljudem je zmanjkalo hrane in goriva. Britanska radiodružba je obvestila prebivalce, naj pazijo na letala, ki bodo prišla in metala na zemljo kake z jestvinami.

28 dijakov je pokopala lavina v gorah severno mesta Nagane na Japonskem.

Konec kimona. Gospodična Fusau Išikawa, voditeljica japonskega ženskega gibanja, je začela boj proti nacionalni ženski obleki, takozvanemu kimonu. Kimono je sicer lep, toda ovira svobodno kretanje in je zelo drag. Za en kimono dobiš lahko dve najmodernejši in najdragocenejši toaleti.

Velika eksplozija. Na Belgijskem je blizu nizozemske meje 31. decembra eksplodirala tovarna za smodnik. Eksplozija se je čula 40 kilometrov daleč in je tovarno popolnoma uničila. 50 delavcev je težko ranjenih.

Zalostna usoda. V bližini Sueza je skočilo 7 vojakov francoske tujske legije čez krov parnika »Amboise«. 6 dezerterjev so rešili, sedmi je utonil. Ti legionarji so Nemci, ki so služili v francoski tujski legiji in so jih za kazneni hoteli premestiti v Kočičino. Prosili so egiptovsko policijo, naj jih izroči nemškemu konzulu v Kairu, česar pa ta ni storila, ampak jih je izročila francoskemu konzulu v Suez.

Jugoslovani pred dunajsko poroto

v Dunaj, 2. jan. Pri dunajskem porotnem sodišču se je danes zagovarjal v Rogatici rojeni Milan Kosovič, ki je obtožen, da je v Parizu svojem rojaku Milanu Krlejiču ukradel prtljago, med katero so se nahajali tudi nakiti in redovi. Zagovarjal se je originalno. Rekel je, da je brez domovine, ker je Črna gora, katero neodvisnost je zagotovljena z verzajskim mirom, sedaj okupirana, in da on ne more biti jugoslovanski državljani, temveč da se bori za svobodo Črne gore. Tudi v svetovni vojni je bil prostovoljec v nekem avstrijskem bosanskem polku in dvakrat ranjen. Kovčega ni ukradel, temveč je samo iskal dokumente, da bi iz njih dokazal, da je Krlejič srbski vohun. Stori je samo svojo patriotično dolžnost. Krlejič je bil črnogorski major ter je dobil od črnogorskih organizacij v Ameriki denar, sedaj vohuni za Srbijo. On sam dobiva mesečno do 100 dolarjev od črnogorskih organizacij. Zastopnik Krlejiča, pravni konzulent jugoslovanskega poslanstva na Dunaju dr. Cović, je zahteval, da se razprava preloži, da se zasliši Krlejič. Kosovič je odgovarjal, da si Krlejič ne bo upal priti blizu, ker ga teži prokletstvo Balkana. Prosil je tudi, naj ga ne izročijo jugoslovanskim oblastem, ker stoji rajši pred avstrijskim sodiščem, kakor pred justico, ki predstavlja beli teror, kakor je to v Beogradu. Dr. Cović je protestiral proti tem izjavam, nato pa je bila razprava preložena na 13. januar, da se omogoči Krlejiču priti pred sodišče.

Poštni uradnik oropal poštni voz

v Budimpešti, 2. jan. (Tel. »Slov.«) V bližini romunske postaje Szaszhermany v Erdelju je neki rgmunskega državnika uradnik oropal poštni voz osebnega vlaka. Službujočega poštnega uradnika Hubesa je pobil s 25 udarci sekire in pobegnul s poštno vrečo, v kateri je bilo 600.000 lejev. Hubesa so smatrali za mrtvega, ko pa so ga hoteli obducirati, je pokazal znake življenja in je prišel tudi k zavesti. Zdravniki so izjavili, da je upanje, da bo kljub težkim ranam še ostal živ. Hubes je opisal napadalec ter se je policiji posrečilo roparja prijeti.

imi; toda nič se ne spominja, kaj je počenjal zadnjih 12 let.

Na božični dan pred 15 leti je šel trgovec Henry F. po obedu v sobo po cigaro. Vrnil se ni več. Hišnica ga je videla hiteti po ulici golglavega, vse iskanje za njim je bilo zaman. Pretekla so leta, a nihče ni vedel zanj. Neka dne pa ga je lastni sin spoznal, ko je stal pred neko brivnico. Hitel je po mater in tudi ta je, prišedša v brivnico, spoznala v brivcu svojega izgubljenega moža, ki je toliko let živel le deset minut od svojega lastnega doma! Pripeljali so ga seveda domov, kjer je kmalu ozdravel.

smel kaditi ali kuhati hrano. Mestna plinarna in elektrarna sta počivali dva dni. Vse tobačne trgovine so bile zaprte. Oblasti so zaplenile vse zaloge premoga, drv, petroleja, vžigalic in slično. Največja nevarnost je grozila ladjam ob molu. Končno se je posrečilo ladje odpeljati v odprto morje. Vse življenje v velikanskem pristanišču je zamrlo. To je trajalo dva dni, dokler ni splavala nevarna nafta ven. Na morju so poginili tisočji galeb in stotine ton rib. Šele na Božič so smeli ljudje zopet kuhati in prižigati luč. Vsi trdijo, da še nikoli ni bil Liverpool tako vesel čez praznike kakor zdaj, ko se je rešil grozne nevarnosti.

Vihar treščil ladjo ob skalo

v Bukarešti, 2. januarja. (Tel. »Slov.«) Pri Costanci je včeraj vihar vrgel ob skale italijanski parnik s cisternami »Clitone« v daljavi 600 m od Šable. Posadka ladje, ki je štela 35 mož, se je rešila s plavanjem. Parnik je izgubil smer pota, ker se je pokvaril kompas.

Dva vohuna obsojena na smrt

v Kijevu, 2. januarja. (Tel. »Slov.«) Litvansko vojno sodišče, pred katerim se je moral zagovarjati 5 poljskih vohunov, ki je dva vohuna, med njima eno žensko, obsodilo na smrt, trije pa so bili obsojeni v ječo 1 do 8 let.

Tutankamnov grob izropan

v London, 2. jan. (Tel. »Slov.«) Kakor se poroča iz Kaire, je bila izropana četrti soba Tutankamnovega groba. Roparji so pustili v grobu samo podobo Tutankamnovo, ki je iz čistega zlata, in nekaj drugih zlatih predmetov.

Podmornice z vodnimi letali

v London, 2. jan. (Tel. »Slov.«) Angleška admiraliteta je sedaj pustila objaviti dosedaj strogo varovano tajnost, da imajo v angleški mornarici podmornice, ki so opremljene z vodnimi letali.

Alžir poplavljen

v Pariz, 2. jan. (Tel. »Slov.«) Radi zopetnega deževja je alžirska pokrajina na novo poplavljen. Mesto Perigeaux je popolnoma odrezano od vsakega prometa.

215.000 sužnjev osvobojenih

v London, 2. jan. (Tel. »Slov.«) Ker je bilo s 1. januarjem 1928 odpravljeno suženjstvo, je bilo v Sijer Leone, ki je pod angleškim protektoratom, puščenih na svobodo 215.000 sužnjev.

Nogometna tekma med Švico in Italijo

e Zeneva, 2. jan. (Tel. »Slov.«) Tukaj se je včeraj vršila reprezentančna nogometna tekma med Švico in Italijo. Zmagali so Švicarji v razmerju 2 : 3.

Preko gibraltarske ožine

v London, 2. jan. (Tel. »Slov.«) Mis Gleice in mis Hudson sta danes opoldne startali, da preplavata gibraltarsko morsko ožino. Mis Gleice je morala komaj eno miljo pred špansko obalo tekmo opustiti radi nastalega viharja.

Francoski predsednik amnestiral 286 kaznjencev.

v Pariz, 2. januarja. (Tel. »Slov.«) Predsednik republike Doumergue je o novem letu amnestiral 286 kaznjencev, ki so bili obsojeni po vojnem osidšču.

Vojaški spopad v Nicaragui.

v Newyork, 2. jan. (Tel. »Slov.«) V Nicaragui je prišlo do spopada med ameriškim mornariškimi četami in prietašji generala Sandina pri Quilali, v katerem so bili trije Američani mrtvi, 5 pa je biloranjenih. Vstasi so se umaknili in s seboj odvedli svoje mrtvece in ranjence.

„Družinska pratika“

Ker je popolnoma pošel prvi natis »Družinske pratike« za leto 1928, in še vedno dohajajo naročila od strani trgovcev širom Slovenije, je založništvo poskrbelo za ponatis in je v poljubni množini že zopet na razpolago

Dom in Svet 1928 zopet mesečnik

Uredništvo našega najboljšega slovenskega in umetniškega lista izjavlja glede svojega bodočega letnika, da bo ostal v dosedanjih smeri, to je v živem stiku s slovenskim kulturnim življenjem, pa v boju za tiste duhovne vrednote, ki morajo ostati bistveni del slovenstva in Sloveštva, zlasti njegova religiozno-etična poglavitost tudi v umetnosti. Ne obljublja sicer slovenski javnosti zabavnega zbornika, ampak hoče umetnostno revijo, ki z vsem naporom svojih sil kleše duhovne stopnje sedanosti, ki neprestano podaja račun o svojem delu in nudi oporo in razgled.

Predvsem bo objavil »Dom in svet« v 1. 1928. Ivana Preglja komedijo iz stare baročne Ljubljane »Ljubljanski študent« in Antona Leskoveca dramo »Kraljčina Harisa«. Izmed novel, ki so jih poslali Franc Brek, Bogomir Magušin in Matija Malešič, omenjamo Malešičovo novelo »Za turškim grilem«.

Profesor Anton Sovrč je mojstrsko prevedel Horacijev »Ars poetica«.

Jan Sedivy je spisal vrsto člankov o solobni književnosti slovenskih narodov. Novost za nas bo dr. Stanko Vurnikova študija »Šil v glasbo«. Dr. Anton Vodnik pa je poslal študijo o kiparju Francu Robbi. Književna poročila bodo pisali priznani naši umetnostni kritiki Tine Debeljak, dr. Josip Debevec, prof. Koblar, dr. Franc Sile, dr. Rajko Ložar, dr. Franc in Lovro Sušnik, Jakob solar, dr. Stanko Vurnik itd. Bavila se bo revija tudi z znamenitimi knjigami iz svetovne književnosti.

»Dom in svet« bo izhajal letos točno 15. vsakega meseca (razen julija in avgusta). Ker se je založništvo odločilo za mesečnik šele v zadnjem času, bo za januar in februar izšla koncem t. m. skupna številka v dvojnem obsegu.

F. S. Finžgarjevi zbrani spisi VI. zvezek

(V Ljubljani 1927. Založila Nova Založba. — Vsebina: Sama, povest, in črtice.) Po knjigarniških in knjižničnih statistikah gre danes med ljudi poleg Iv. Cankarja še najbolj Finžgar. Od nekdanj velja to o njem: za vse je in hoče tudi biti za vse. To je velika in nevarna naloga, ki jo Finžgar izmed desettih pisateljev najbolj uspešno nješi. Če bi njegovo delo hoteli opisati, bi rekli, da njegovo oblikovanje hodi tisto srednje pot, ki kljub svoji individualni posebnosti, s katero oblikuje svet svojih nazorov in prepričani, ne zadene preko čute in okusa najširših slojev, povsod zadovoljuje in nasljuje. To vrline so se Finžgar priboril v dolgi in naporni šoli, v šoli neprestanega opazovanja in študiranja našega življenja in v šoli živega jezika, ki se ne proži kot povprečna vsakdanja slovenščina, ampak se kljub vsej koreninasti živostni voljo sproti oblikuje in s svojo naravno značilnostjo postavlja osebe in pridobiva bravca.

Prav VI. zvezek to Finžgarjevo šolo življenja in oblikovanja jasno razodeva in prikazuje pisatelja in njegovi najboljši stopnji. Povest Sama je osnovno in oblikovno izredno zanimiva. Nastala je v 1. 1912. Najznačilnejše sestavine slovenskega življenja so našle tu svojega oblikovavca. Kakor iz skrbno izdelanega storinskega obzira, kjer stoji Ljubljanska malomeščana oficial Trptec in žena Barusa, je vzel pisatelj mlado učiteljico Aleno in jo postavil na deželo, kjer je delo in boj za premoženje, poštenje, in sleparstvo, dobrota in krivica v vseh treh oblikah, ki zahtevajo krepke narave in nastavljajo mlademu človeku težke preizkušnje. V sredini vseh bojev stoji leni trgovec Smrekar, ki samega sebe označi z besedami: »pri nas velja delo in denar — vse drugo je za nič.« On, Strniška in mešetar Jok so zvezani v kupčisko povest v kateri vidimo, kako Smrekarjeva neukročena narava za delo in denar gre preko vsega in zanemari v težak dušni boj Aleno, in ji z brezbriznostjo in bahavštvom zagrepi prvi krah. Iz Smrekarjeve hiše nas vodi pot na drugo stran podeželskega življenja, med inteligenco, v šolo in na pošto. Tu stoji nasproti Smrekarju druga močna postava, »socialist«

učiteljica Minka, ki dela vse s srcem in išče svoje sreče v sreči drugih, slabše in v potrebnosti, kot je ona. Tretji vogal povesti sloni na malo značajnem filozofu Brestu, ki je »bolj beseda kakor pa moč in ki prinese Aleni prvo razvijanje v ljubezni. Ta trostroka sestava dejanja — iz trojnih ljudi, kar je tako pogosto pri starih mojstrih — je našla v glavnem dejanju svoj povestni konec, čeprav celota prehaja še bolj v roman. Pisatelj si nikjer ne pomaga s slučajji, ampak pusli, da se dejanje razreže in dozori iz sebe, kakor nujno zahteva narava ljudi. Ne samo, da so vse tri strani dejanja zvarjene v polno celoto, ampak pisatelj je to celoto dogodkov zagostil in nasitil povsod, kamor je krenil z dejanjem. V tem oziru sta zlasti značilni XX. in XXI. poglavje in postava župnika Boštjana je lik, v katerem se kaže vrh Finžgarjeve realistične moči. So nekatera poglavja, kjer stopa pisatelj več ali manj iz ozidja in ga vidimo sredi med osebnimi, to je zlasti ob učiteljici Minki; znak časa in srčna potreba pisateljeva se zrcalita tu. — »Sama« pa je Finžgarjeva najboljša povest.

Črtice »Kakor pelikan«, »Boltežar«, »Naš vsakdanji kruh« in »Tri črne žene« kažejo razvoj Finžgarjevega risanja v zrelejši dobi. To še posebej vidimo, kako je čustvena ideja s silo iskala svojo obliko. V prvi črtici stoji še ves pisatelj v osrednjem življenju si ustvarja po ideji in ne čuti domačih tal, v drugi je močno zaričana podoba Boltežarja šele poiskala čustveno dogodbo, v tretji sta se podoba in misel združili v eno nerazdružno celoto, v četrti črtici, ki gradi mirno po svoje; no celoto, v četrti črtici, ki je nastala v zadnjih letih, pa vidimo zidarja, ki gradi mirno po svoje; vsak kamen stoji trdno na pravem mestu, vsak priča o zreli moči graditeljevi in pri vsakem vemo, zakaj ga je postavil — drčbiča ne mara in je tudi v majhnih stvarih velikepotezen. Ta črtica je v besedah kakor telegram, skoraj krhek in težek, tehtno branje in nikjer več leporečje. Tak je Finžgar sedaj, tak se je pokazal tudi v Mohorjevih »Stricih«, in tak bi moral več pisati. F. K.

Slovenski biografski leksikon

Smatramo za svojo dolžnost, da naročnikom Slov. biogr. leksika, izmed katerih nekateri nestrno pričakujejo nadaljevanja dela, sporočimo sledeče:

Kmalu potem, ko je SBL začel izhajati, se je izkazalo, da tistih rokov za posamezne snopiče, ki smo jih spočetka bili obljubili založnici in naročnikom, nikakor ni mogoče držati. Delo za leksikon nikoli ni zastalo, a ima premagati dve težki nepriklj. Delo za leksikon nikoli ni zastalo, da imamo liki. Krog sotrudnikov je kljub njih znatnemu številu za tako veliko podjetje bil ter je še vedno premajhen in nekateri deli naše zgodovine, ki se vsa zrcali v SBL, ter nekateri življenjski tudi važnih osebnosti so doslej še tako slabo obdelani, da je bilo treba zanje obširnih študij, katerih zamudnost je iz tiskanega teksta komaj vidna. Uredniki stoj

pred alternativo, da ali hitro izdajajo delo in naj tudi zaradi tega trpi njegova notranja vrednost, ali da se odpovedo obljubljenim terminom, a skušajo izdati čim polnejši leksikon. Sprizlo tega so se mogli odločiti samo za drugi način izdajanja, ker se zavedajo, da se nam podobna prilika za tako monumentalno delo ne bo kmalu ponudila in da se meceniski požrtvovalnosti z založnice Zadrugne gospodarske banke ne smemo oddolžiti s površno naglco. Zato prosimo naročnike potrpežljivosti in jih zagotavljamo, da bomo nadaljnje snopiče SBL (tretji je v rokopisu po večini gotov in je deloma že v tiskarni) izdali brž ko bodo toliko izdelani, da jih bomo mogli javnosti izročiti z mirno vestjo.

Uredništvo Slovenskega biografskega leksikona.

Sport

Smuški tečaj pri Koči na Sv. Planini 995 m ki ga bo vodil g. Rud. Badjura, se bo vršil od 5. do inkluz. 9. t. m. Skupen odhod ob 5. t. m. ob 9 dop. z žel. postaje Trbovlje (po dohodu ljubljanskega in zagrebškega vlaka). — Litiska podružnica SPD.

Smuški tečaj v Kranjski gori. Jugoslovanske zimske sportna zveza opozarja vse prijavitelce tečaja, da se je tečaj začel dne 2. januarja 1928 v Kranjski gori. Tečaj vodi zvezni nastavnik. Prijavnina 150 dinarjev. Opozarjamo, da se interese prijavijo lahko še naknadno na lieu mesta pri g. nastavniku, eventualno lahko tudi kasneje, ker traja tečaj do 14. januarja.

RAZPIS MLADINSKE SMUSKE TEKME.

Jugoslovanska Zimsko-sportna zveza, Tehnični odbor priredi dne 6. januarja 1928, na Golovec mladinsko smuško tekmo in sicer: za mladino od 12. do 15. leta na progi 3 km in za mladino od 15. do 18. leta na progi 6 km. Start ob 10 pri vili na vrhu Golovca. Cilj v bližini Westrove vile Zbirališče tekmovalcev ob 9 pred gostino Česnovar pri Dolenskem mostu. Tekmujejo lahko vsi, tudi neorganizirani smučarji. Prvi trije v vsaki kategoriji dobe darila. — Prijavnine ni. Prijave sprejema do 5. januarja 1928 ob 6 popoldne tajnik smuško-tehničnega odbora Fr. Kopriva, Ljubljana, Gledališka 3 (palača Trboveljske premožokopne družbe), odnosno starter na zbirališču do devete ure. — V slučaju neugodnega vremena bo tekma pravočasno odpovedana v časopisih.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani: dne 2. januarja 1928.

Višina barometra 508,8 m

Opazovanja	Termometar	Vlaga	Ker. v. C	Vet. in brzina	Oblač. (1-10)	Vrsta padavin		Relativna vlažn.	Kor. iz. temp.
						ob opazovanju	v minuti		
Ljubljana	778,5	-2,4	62	E 3	5			100	-4,3
Maribor	779,6	-6	97	mirno	10			100	-4
Zagreb	778,9	-3	89	ENE 6	10	sneg	0,9	100	-3
Beograd	774,0	-6	84	SE 4	0			100	-6
Sarajevo	776,8	-6	87	mirno	10			100	-6
Skopje	774,5	-2	96	mirno	10	sneg	2	100	3
Dubrovnik	767,5	7	39	ENE 6	3			100	6
Split	769,6	2	59	NNE 4	1			100	9
Praga									

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrticov se računajo višje. Za odgovor znamke! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Priden, pošten FANT išče službo v kaki trgovini ali h konjem. — Ponudbe v upravi »Slov.« pod »Takoja«. 15

Manufakturst starejša moč, serviral v večjih trgovinah, želi takoj svojo sedanjo službo premeniti. — Cenj. ponudbe pod: Vodstva zmožen na upravo »Slov.«

Nadmlinar z mnogoletno prakso, razume vse postopke moderne inlinarije, tehnično in teoretsko popolnoma izobražen, želi premeniti mesto. — Cenj. ponudbe na Slavko Peterlin, nadmlinar, Ada — Bačka.

PRODAJALKA starejša, mešane stroke, izvrstna detalistinja, želi svojo službo premeniti tu v mestu. — Sprejme tudi manjšo podružnico. Ponudbe na upravo pod: »Dobra« ačunara« 10474

Proste službe

Išče se za Beograd dobro in pošteno DEKLE, ki zna vsa hišna dela in kuhari. Nastop takoj. Plača sporazumno 400-500 Din. Več pri Ivanki Benedik, Ljubljana, Ilirska ulica 22

Krepkega FANTA pošten, staršev sprejem kot učenca za pekarsko obrt. Hrana in stanovanje v hiši. Ivan Skušek, pekarna, Struge pri Dobropoljah. 10436

Opekarski mojster se sprejme na manjšo opekarno z električ. pogonom. Vajen mora biti zganjanja opeke na odprto peč. — Cenj. ponudbe na V. Müller, Zagorje o. S.

Novoporočenca išče ta kuharico mlajšo z daljšimi spricavali, ki opravlja vsa hišna dela v lepem stanovanju. Pogoji, da dobro pere in lika. — Predstavi naj se: Bleiweisova cesta 27, II. nadstr.

Vrajem

DOMZALE na sejmšču se bodo dne 4. jan. jutraj oddajale v zakup stojnice za 1 leto, in to na licu mesta.

Lokal ozir. veliko prazno, svetlo SOBO v centru Ljubljane išče str. pletenje za 1. februar. — Naslov v upravi lista pod št. 16.

Stanovanja

2 podstreš. sobi v sredini mesta se takoj oddajo. — Poizvedbe med 12-1. — Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 18.

Posestva

Lepo posestvo je naprodaj zaradi bolezni in starosti v Slov. Bistriškem okraju. Meri 26 oralo, leži ob okr. cesti Slov. Bistrica-Makole, je pripravno za trgovino, gostilno itd. Cena 350.000 Din. — Natančnejše podatke se dobi pri Simonu Prešernu, županu v Poljčanah. 10346

Kdo prodaja? Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. — erne, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 5

Kdo kupi?

Pristna slivovka nad 20 hl lastnega pridelka, takoj naprodaj. **RUDOLF LORBER** veleposesnik, Sv. Jakob v Slov. goricah. 10383

SAMO DIN 38.—

5 kg prima bosanske suhe slive, 10 kg la. bos suhe slive Din 74.—. Suhe hruške 2 Din ceneje razpošilja po poštne poizvedbi franco zavoj, franco vsaka pošta trgovina G. DRECHSLER, Tuzla (Bosna). 10456

Prostovoljna

JAVNA DRAŽBA pohištva in kuhinjskega orodja se vrši v torek dne 3. januarja na Dunajski cesti 15 — dvorišče kavarnе Evrope. 10389

Harmoniko

Lubasovo, štirivrstno, poceni prodaja »Posredovalec«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 18. 13

Čevljar. šival. STROJ prvovrsten, še nov, malo rabljen, levo ročen, za nizko ceno naprodaj. — Istotam se prodaja tudi pisalni stroj znamke »Remington«. — Poizve se pri BREGAR Anton, Rimske Toplice. 10420

Javna dražba.

Dne 5. januarja ob 10. uri dopoldne se bo prodajala na javni dražbi pri okr. sodišču v Ljubljani, soba št. 15, hiša z vrtno parcelo, centum Ljubljane. Cenilna vrednost 59.021 Din 50 par, sklicna cena 29.510 Din 75 par. 23

Nasa obrt

MIZARJI!

vezane plošče (Sperrplatten), lepe, suhe, ima vedno v zalogi IG. REPŠE, Ljubljana, Tesarska ul. 3.

Motvoz

(špaga) najcenejše direktno v tovarni. Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. 10245

Trbov. premog

DRVA I. POGAČNIK Bohoričeva 5. Telef. 2059

Poravnajte naročnino!

DRVA

I. POGAČNIK

Bohoričeva 5. Telef. 2059

Poravnajte naročnino!

Marija Tavčar roj. Sever

soproga davčnega nadzornika o pokojni

danes ob 1. uri pop. v 78. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere, za vedno zapustila.

Pogreb dragice pokojnice se bo vršil v torek, dne 3. januarja ob pol 4 popoldne.

Prosimo tihega sožalja.

V Krškem, dne 1. januarja 1928.

Žalnoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

dan. Ko je bila še tema, sem vstal, zlezal po stopnicah na hišno streho in čakal. Kmalu so privreli prvi solnčni žarki kot puščice in razsvetlili belo čudo marmornatega Farosa, čegar luč je mahoma izginila, kakor da bi jo bilo solnce umorilo. Solnčni žarki so se razlivali po palačah Lokiasa, kjer je bivala Kleopatra, in jih tako razsvetljevali, da so se blestele kakor dragulji, postavljeni v temno, hladno naročje morja. Solnčna svetloba je hitela dalje, poljubila sveto kupolo, pod katero spi Aleksander Veliki, in se dotaknila vrhov tisočero palač in templjev; hitela je mimo stebrenikov velikega muzeja, ki se je dvigal v bližini, padla na visoko svetišče, v katerem svoji iz slonove kosti izklesana podoba krivega boga Mrapisa, in se je naposled na videz izgubljala v prostornem temačnem Nekropolisu. Ko se je iz zore porodil dan, je poplava svetlobe poplavalila nižje ležeča zemljišča in ceste in prikazala se je Aleksandrija, vsa rdeča kakor kraljevski plašč v svetlobi solnčnega vzhoda in po obliki res podobna plašču. Iz severa je potegnil etezijski veter in razpihal meglice s pristanišč, tako da sem videl na tisoče ladij, ki so se zibale na sinjih vodah. Videl sem tudi oni mogočni pomol Heptastadion, videl sem stotine ulic, neštevilne hiše, neizmerno bogastvo in sijaj Aleksandrije, ki je ležala kakor kraljica med jezerom Mareotis in morjem in obvladovala obadva. Bil sem ves zavzet od začudenja. To je torej bilo eno mesto v moji dedščini zemlja in mest! Res, vredno je bilo iztegniti roko in prijeti vse to. Ko sem se nagledal in nasitil tako rekoč svoje srce z gledanjem vsega bleska in sijaja, sem se obrnil do svete Izide, nato pa sem odšel s strehe.

Stric Sepa je bil v svoji izbi. Povedal sem mu, da sem gledal solnce, ki je bilo vzhajalo nad Aleksandrijskim mestom.

»Tako« je rekel in me pogledal izpod kosmatih obrvi; in kaj misliš o Aleksandriji?»

je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren list za uspešno reklamo

»SLOVENE«

za oglase

najbolj

priporočljiv!

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 18, pritličje

Nastranova moka

ni samo dobra, temveč med vsemi najboljša.

Zahtevajte cenik! — Edino zastopstvo: Miško Belec, komisija-agentura Ljubljana, Dunajska cesta šte. 7.

IMPORT

svježega južnega

cvetja

na veliko in malo

P. Cutič

Točna postrežba, najnižje dnevne cene

Ljubljana, Miklošičeva 1